

Kálaad ashúshwóógú Pwôl nyə á cilə buud ó Kərênt yé Isâ í dúgyá nə kálaad ashúshwóógú mə Pwôl shú Kərênt yí

Kərênt nyə á bæ ηgwála Ogurêk. Ja Pwôl nyə á ηgə sá njəond yé ábeê yí, nyə a já Kərênt ηkúmba mbû nə kâl (Mis 18.1-18). Ja jəonηg wə nyə á fwə mísəon yí.

Ja Pwôl nyə shîn wú Kərênt yí, nyə á bii məkál ija ija, mə njúl mə ákənd lám gwôw. A mú ka cilə óbúgula ə núη okálaad jee wósós ónə, óbá wá cínəηg wə búśə wa Kálaad Zembî dí wá.

Nə ndeé, nyədí kálaad ashúshwóógú á Kərênt dí, ja á mə shîn béda bwo, a yə Zembî akíba yí (1.1 nə 1.9), a ηgə cwíny obúgula nə bwə kú bíd nə mbéégí məηkəomú í ηgég nə bæ mpédúgá nyáη (1.10 nə 4.21), bwə sáág nə jaηga í shínúg mpédúgá nyáηúd (lúú 5), bwə yówug dülə kə nə milésú məmpáánzə mə milésú mə búúd bwə aηgê nə *búgula Zembî wád (6.1–6.11). A mú ka féel váál krísten mə jálá nə də balan nə nyúúl nyé yí (6.12–6.20), a mú ka zə bəsa bwo mishílí bwə á ηgə shílə nyə myá:

- (1) shílí í dúgyá nə bâ yí (lúú 7);
- (2) sá í dúgyá nə ocúdú ó mátúnəga yí, nə váál bwə dúg cugə nə buud bí kú búgula Zembî yí (8.1–11.1);
- (3) váál ísəηgyá í okrísten nə idəw í Zembî í jálá nə də s̄y yí (11.2-34);

(4) isâ Nkêṅkê Shíshim má d̄ yə búúd ṅkul ná bwá d̄g sá yí (lúu 12 kə wós lúu 14);

(5) nə váál mímbimbə mí bá gwûm yí (lúu 15).

Nyə á ka shínal kálaad nə baalé mákál (kwásúla mwaanê, nə byé íyuug nyə á ṅgə bə nə ndí yí), nə məbádá (lúu 16).

Məbádá

¹ Nə mə Pwôl, nə mwááṅg Sostên, sá wə má cílá kálaad éga. Mə Pwôl íí, Yésus-Krîst nyə a jôw mə, a sá ná mə bág *muud lwámá yé nda Zembî nyə á ṅwa cígúlá ná.

² Sə ṅgə cilə *D̄ lú óbúgula ó Zembî dí Kórênt yí, bí buud Zembî nyə a sá ná bí bág minṅkêṅkê mi búúd nəcé binónḡ *Krîst Yésus bí mú mbádúgá wá. Nyə a jôw bí shú ná bí bág minṅkêṅkê mi búúd, binónḡ buud bêsh búś íkúl íkúl bwá ṅgə kámb jíná má Yésus-Krîst májəgula dí wá, Yésus-Krîst Cwámba á sánónḡ.

³ Sónḡgú wúsú Zembî bâ Cwámba Yésus-Krîst bwá ó sá bí mpaam, bwá ó sá námá ná bí ṅgəg nə cugə ná shee.

Pwôl mə yá Zembî akíba

⁴ Mə ṅgə yə Zembî waamá akíba ja jêsh shú dán nəcé mpaam á má sá bí kwonḡ má Yésus-Krîst dí yí.

⁵ Mə ṅgə yə nyə akíba nəcé a má sá ná bí bígúg məzhií mēsh kwonḡ mə Yésus-Krîst dí, bí bíg nə məkál má mílású*, bí bíg nə mpúyá.

⁶ Ntó má lwó ná bí a má mpu magulə sá jêsh sá á jaaw bí shú má *Krîst yí.

⁷ Í mú ná, nda bí ṅgə bwánd ná Cwámba íshé Yésus-

1:1 Gal 1.1 **Sostên:** Mis 18.17 **1:2** 2Kr 1.1; Mis 18.1 **1:5** 2Kr

8.7 * **1:5** Nkêṅkê Shíshim ṅgə sá ná bí lásúg má. **1:7** 2Te 1.7; Tit 2.13

Krîst zág lwóya nyúúl ná, bi mú nà isâ í yána má Zembî, tɔɔ ηgwúd nà ηgwûd kú fúfà.

⁸ Nyə wá má bá ηgə lulushi bí ná ndeé kə wóós máshínéd, bi mú bá bə kú nà sâ májumá jwôw má Cwámba íshé Yésus-Krîst, məma jwôw dɔɔηg.

⁹ Zembî muud má jôw bí ná bi cágəg seηgí nà Mwân yé Yésus-Krîst Cwámba íshé yé jì abúgúlág.

Mbéégí dɔ́ á Kòrènt

¹⁰ Bwaηg, oshwon, jíná má Cwámba íshé Yésus-Krîst dí «Bi bēsh dɔ́gá bə cún; mbéégí mánkɔmá í á jéláyé nà dɔ́ bə mpádúgá nyín. Yidagá bə leedyá mbií á ná sá jēsh dí, bí bēsh dɔ́ bə nà tódúgá ηgwúdâ, bí dɔ́ ηwa cígúlá ηgwúdâ.»

¹¹ Bwaηg, mə lás ntó nəcə bóól búúd wâ njôw má Klowé bwá má jaaw mə ná bí ηgə bə nə ozhuyá mpádúgá nyín.

¹² Sá má ηgə cɛel ci yí jí ná bi mú ηgə lás nûη, nyíga ná: «Mεε ηgə bɛ Pwôl», nyíga «Mεε ηgə bɛ Apolos», ηgwól ná: «Mεε ηgə bɛ Séfas», ηgwólúgá ná: «Mεε ηgə bɛ *Krîst.»

¹³ Ye buud bí nà ηkul ba Krîst məkɔw məkɔw? Ye Pwôl wá bwá á bwambulə kwolós dí shú dún yé? Ja bí á ηgə duwan yí, ye bi á ηgə duwan jíná má Pwôl dí?

¹⁴ Mə yá Zembî akíba nəcə mə a shígé duu tɔɔ muud nûη bídí, susaalê nji Kríspus bá Gáyus.

¹⁵ Ntó, muud cugé nà ηkul ci ná bí á ηgə duwan jíná dáámud.

1:8 Flp 1.6; 1Te 3.13; 5.23 **1:9** 10.13; 1Te 5.24; 2Te 3.3 **1:10** 3.3; 11.18; 2Kr 12.20; Ifz 4.2-6; Flp 2.2; Yuá 17.21-23 **1:12** 3.4 **Apolos:** 3.5-6, 22; 4.6; 16.12; Mis 18.24; 19.1 **Séfas:** 1Kr 3.22; 9.5; 15.5; Gal 2.9, 11-14; 2Kr 10.7 **1:14** Kríspus: Mis 18.8 **Gáyus:** Rom 16.23-24

16 Mə má nywa wusa, mə á duu námé Stefanas bənôh buud ɔ njɔw yé. Mə abúgúláyé né mə a shí nyingə duu ηgwól múúd.

17 Nəcə Yésus nyə a shígé ntí mə ná mə zág ηgə duu buud. Nyə á ntí mə ná mə zág ηgə jaaw Jɔjɔ Kéel, mə zág ntâg ηgə jaaw dwo, kú bæ nə fɛg búúd ɔ kaand bwé dɛ lás mikaand nə ndî yí, nəcé shwiy Kríst nyə á yə kwolós dí yí í á bá bæ nda sâ cúgé nə mfí yí.

Shwiy mə Yésus-Kríst í lwó fɛg má Zembî

18 Mpugá ná lâh shwiy Yésus nyə á yə kwolós dí yí wí sá íkás shú bɔɔhɔg búúd bwé ηgé jimb wá; nji, í njúl ηkul má Zembî shú shé bāh buud Zembî ηgé cug† wá.

19 Sá jɔɔhɔgû, Micilyá mí ηgə ci gwo ná:
Mə bá céég búúd ɔ fúg fɛg nyáη,
mə sá ná mifeeshá búúd bwé ηgé faas myá
mí bóg cwúduɔgû.

20 Ká muud fɛg nyə é nyingə lás ci ji? Yíguli məcɛɛ nyə é ci ji? Lás mikaand á mwôw mǎga nyə é ci ji? Ngaá ná Zembî má sá ná buud ɔ shí ga fɛg nyáη í bóg sá íkás í?

21 Jí ná, Zembî má lwóya fɛg nyé. Nji buud bwé má ca balan nə fɛg á buud ná bwé wámbúlá Zembî ná ndéé, bwé akúmáyé. Zembî má ka dúg ná á balan nə lán sá ηgé bwiiηg yí shú ná á cug búúd bwé ηgé *búgula wá; lán sá ηgé bwiiηg wɔɔhɔgú buud bwé ηgə ηwa wo nda sâ íkás.

1:16 Stefanas: 16.15 **1:18** Rom 1.16; 2Kr 4.3 † **1:18** *cug múúd*: Í ká ná, Zembî mə yil múúd mǎnyámá mə mísámúd, sá ná a cǔgəg cug á céel yí. **1:19** 3.18-20; Rom 1.22 **1:19** Iza 29.14; Zhb 12.13, 17; Iza 19.12-14; 44.25 **1:21** Rom 1.19-20

22 Oyúden bwé jii dúg *máshimbá, Ogurêk bwé ngá sọ fúg;

23 nji sá bân sá ngə cúndə *Kríst bwé á bwambələ kwolós dí yé. Cúndə wəonɔŋ wúsə sâ málwíy shú *Oyúden, í njúl sá íkás shú Ogurêk.

24 Nji, Kríst ji ñkul nə fúg má Zembî shú búúd Zembî má jôw wá, tɛem bæ Oyúden, tɛem bæ Ogurêk.

25 Nəcə kúl búúd bwé dúg ná Zembî jisə kás yí, ikás yâ cínɔŋ bísə nə fúg ntɔ búúd fúg nyán, kúl búúd bwé dúg ná Zembî má bæ nə iləm yí, iləm yâ cínɔŋ í lal ñkúl, ntɔ búúd ñkul nyán.

26 Bwaanɔŋ, tédúgágá ná sá bí á də bæ jaá Zembî nyə á jôw bí yí. Gwoonɔŋ jín í á bæ, kú nə zhwog buud bwé mbíd fúg á shí ga, kú nə zhwog ñkácíd í búúd, kú nə zhwog buud bwé á byél ófwámé búúd dí wá.

27 Nji, Zembî nyə á yida féesh isâ í ikás yâ shí ga shú ná a wá búúd ɔ fúg shwôn, a féesh isâ í cúgé nə ñkul shí ga dí yí shú ná a wá isâ í álal-ñkul shwôn.

28 Zembî nyə á féesh isâ í cúgé fwámé isâ shí ga dí yí, isâ búúd bwé mpyèny yí, isâ bwé ádé kənd mísh yí. Nyə a féesh byo shú ná a sá ná byonɔŋ búúd bwé ngá dúg ná fwámé isâ yí í bág ocwúduɔgá.

29 Nyə a sá ntó shú ná muud kú ñkèny nyúúl nyódí míshúd.

30 Zembî wə nyə a sá ná bí bág buud ɔ Kríst Yésus, Kríst músə bæ fúg má Zembî shú dúsó; nyə wə má sá ná shé bág otátəlí ɔ búúd mísh má Zembî dí, nyə wə má sá ná shé bág minɔŋkɛ mi búúd, nyə wə a tɔ tân shú ná shé wúg mányámá má *mísémúd.

1:22 Mat 12.38; Yuá 4.48; Mis 17.18, 32 1:23 2.14; Gal 3.1; 5.11

1:24 1.18; 2.5; Kol 2.3 1:25 2Kr 13.4 1:26 Yuá 7.48 1:27

Rom 12.16; Zhk 2.5; Luk 1.51-53; 6.20 1:30 2Kr 5.21

³¹ Zembî nyə a sá ntó shú ná í bóg nda jí cilyá Kálaad Zembî dí ná. Jí cilyá ná: «Muud mə céél bəgɥwa yé, bəgɥwag nə sá Cwám̄ba nyə a sá yí».

2

Pwól nyə a shígé ngə lás nə fɥg kaand

¹ Bwaanɯ, ja mə á zə n̄ɯ bídí mə á zə ngə cúndə *ndímba mə Zembî yí, mə a shígé zə ngə cúndə nə mpúyá kaand búúd ɔ shí ga, ɲkí nt̄ag fɥg nyáɲ.

² Mə a shígé cɛel lás gúl sá shús n̄ɯ bídí, mə a lás ɲjɪ sá í dúgyá nə Yésus-Kríst yí, Yésus-Kríst bwó á bwambulə kwolós dí yé.

³ Mə á bə nt̄ag n̄ɯ bídí mə ɲjúl nə iləm, nə ifwaas, mə ɲgə lilya.

⁴ Njígulá mə á dɥ jíɲguli bí yí, nə cúndá mə á dɥ cúndə yí, í á shígé dɥ bə nə iciyá yá fɥg kaand í dɥ teeg búúd milám yí. Nkɛɲkɛ Shíshim wə nyə á dɥ balan nə ɲkul nyé dɥ báásulə iciyá byám.

⁵ Í á bə ntó shú nə búgá jín í bóg kú kə bɛ fúg á buud, í yídagú bɛ ɲkúl mə Zembî.

Pwól mə lwó fɥg mə Zembî

⁶ Tɛɛm bə ntó, kéel sá ɲgə bwiɲɲ yí dásə fɥg shú búúd bwó mə fifə cɥg krísten dí wá. Njɪ í cúgé fúg á buud ɔ shí ga, kú bə fɥg micí myá shí ga, micí jiya ící ján̄ í wál bá zə jímb myá.

⁷ Njɪ sá ɲgə cúndə fɥg mə Zembî í á dɥ bə kú fwo búguli, buud kú fwo mpu yí. Zembî nyə á bwey

1:31 Zhe 9.22-23; 2Kr 10.17; 11.30; 12.5; Ifz 2.9 **2:1** 1.17 **2:2** 1.23; Gal 6.14 **2:3** Mis 18.9; 2Kr 10.1, 10 **2:4** 4.20; 1Te 1.5 **2:5** 1.18, 24 **2:7** Rom 5.2; 2Kr 3.18; 4.17; Kol 1.26

kwəməsa fəg nyɔɔŋgá shí ga kú fwo tээ́d, nyə á kwəməsa nywo ná a bá sá ná sé ŋwág gúmá.

⁸ Kú nə tɔɔ cí* ŋgwúd nə ŋgwúd á shí ga í á mpu fəg nyɔɔŋgá. Bwə á mbəm mpu nywo, bwə á shígé nywá bwambələ Cwámba á milwaná kwolós dî.

⁹ Bì má dúg sâ Zembî nyə a sá ni? Jí námá nda Mícilyá mí ŋgá cí nó:

Sâ jús í á shígé bwɛɛ dúg yí,

lwá kú bwɛɛ gwág yí,

sá í á shígé bwɛɛ wóós lâm má múúd dí yí,

Zembî nyə á kwəməsa gwo

shú búúd bwə ŋgá cɛɛl nyə wá.

¹⁰ Sá bāŋ wə Zembî nyə a sá ná sé mpúg sá jɔɔŋgá nə ŋkul á Shíshim yé wá. Jísə ntó, Shíshim í dɛ sɔ́ ná í mpúg sá jêsh, tɛɛm bə ísâ í shwoó Zembî jí nə ndí nyádí tédúgád yí.

¹¹ Nda sé buud, zə jí ná nə ŋkul mpu ísâ ŋgwól múúd ŋgá tédúga yí? Ngaá nji *shíshim mə múúd wɔɔŋgá nyəmэфwó? Jí námá mbií ŋgwúd wɔɔŋgá nə Zembî; muud cugé nə ŋkul mpu ísâ Zembî ŋgá tédúga yí, nji Shíshim má Zembî wə í mpú.

¹² Sá bāŋ, Shíshim sé á lág yí í cugé shíshim á shí ga; sé á lág Shíshim má Zembî, Zembî nyəmэфwó nyə á ntí sé wə shú ná sé mpúg ísâ á má yə sé mpáam nyé dí yí.

¹³ Sá ádé lás lésú ísâ byɔɔŋgá nə fəg kaand á shí ga. Iciyá í lésú bísú, Shíshim má Zembî wə í dɛ jíguli sá byo, sé ka dɛ balan nə iciyá í Shíshim dələ féég ísâ í Shíshim.

2:8 Luk 23.34 * **2:8 cí á shí ga:** Iciyá íni í ŋgə námá cí mənkul mə Sátan má ngə kuŋg shí ga dí má. Wo jí nə ŋkul dúg námá Yuá 12.31.

2:9 Iza 52.15

2:12 Rom 8.15

2:13 2.4; 12.10

14 Nji, muud cúgé nà Shíshim má Zembî yé nyə ádé magulə ísâ Shíshim má Zembî í ðu nti búúd yí; isâ byəng bísə isâ í ikás shú dé, a cugé nà ñkul wámbulə byo, nəcé bwə ðu wámbulə byo nà Shíshim.

15 Muud ñgə bɛ Shíshim má Zembî yé, nywáá má ðu wámbulə sá jêsh; nji, muud kú wámbulə nyə.

16 Cilyá wúsə Kálaad Zembî dí nó: «Zə má fwó mpu tódúgá má Cwámba? Zə jí nà ñkul cwíny nyə?» Ká, sá báá sá bí nà tódúgá má *Kríst.

3

Okrísten wâ Kórênt bwə á bə ná bwân ó ntombú búgád

1 Bwaang, mɛɛ mə a shígé bə nà ñkul mə lás nà bí nda má jí nà ñkul lás nà buud bwə ñgə bɛ Shíshim má Zembî wá nó. Mə á ñgə yida lás nà bí nda mə ñgə lás nà buud bwə ñgə ná bɛ isâ yâ shí ga wá, mə á ñgə ñwa bí nda íkákény cug krísten dí.

2 Mə á ñgə yə bí mənyá má bəl, kú bə fwámé ídúw. Nəcé, bí a shígé bə nà ñkul mə kwág fwámé ídúw. Wós s námə nà kíkídíga, bí cugé nà ñkul kwag byo,

3 nəcé bí ñgə ná bɛ isâ yâ shí ga. Ja bí ñgə ná bə, ñgwól mpii ñgwól, bí ñgə bə ozhuyá biméfwó nà biméfwó yí, ñgaá nó bí ñgə ná bɛ isâ yâ shí ga? Ñgaá nó bí ñgə kyey kuú njoond búúd bwə ñgə bɛ iyéesh byáñ wá?

4 Nəcé í ñgə bə nûñ nó, nyâñ nó: «Mɛɛ ñgə bɛ Pwól», nyâñ nó: «Mɛɛ ñgə bɛ Apolos.» Ja bí ñgə sá ntó yí, ñgaá bí ñgə sá nda ozhizhe ɔ búúd?

2:14 1.18, 23; Yuá 3.5-12; 2Kr 3.14-18 **2:16** Iza 40.13; Rom 11.34

3:1 Yuá 16.12 **3:2** Heb 5.12-13; 1Pr 2.2 **3:3** 1.10-11; Gal 5.19-20

3:4 1.12

⁵ Apolos ji ná jí? Mee Pwôl mæ ji jí? Ngaá osóol ɔ mäsáal Zembî nyə á nti shú ná bi búgúlág nyə wá. Sá á ngə sêy, muud yêsh ngə sá nda Zembî ngə yə nyə ñkul ná a sáág ná.

⁶ Mee mæ á bɛ mpəg, Apolos zə myεeg májúwó. Nji Zembî wə nyə a sá ná mpəg í kɔg.

⁷ Ntó, muud nyə ámə bɛ mpəg yé cugé tɔɔ sâ; nyɔɔng nyə ámə myεeg májúwó yé kú námá bə sâ; Zembî muud nyə ámə sá ná mpəg i kɔg wə jí sâ.

⁸ Muud mæ bɛ yé, nə muud mæ shwú májúwó yé bwə təl cé ngwúd. Zembî mæ bá fáágulə múúd yêsh námá nda nyə á sêy ná.

⁹ Nəcə, sə ngə seɛngya ngə sá Zembî iséy byé. Bi búsa fambá má Zembî, bi búsa námá málwɔga mé.

Okrîsten bí nda njów

¹⁰ Mpaam má Zembî wə í á sá ná mæ bág nda muud məlwɔga á ikəŋ. Ntó, mæ á lím njów, bóól búúd bwə ngə lwɔ límuga jɔɔng dí gwôw. Nji, muud yêsh mæ zə lwɔ cínɔng yé kə káálúgá nə mbií á ngə lwɔ yí.

¹¹ Muud cugé nə ñkul zə nyiŋgə lím gúl límuga íshús; límuga jí námá nji jɔɔng í bwéy bə ni, nji Yésus-Krîst.

¹² Í yidá bə ná, bóól búúd bwə ngə lwɔ límuga jɔɔng dí nə or ñkí kwóógá bwə du lúlə *mwaanê nə ndí yí, ñkí ijimá í mákwóógá, bóólúgá lwɔ nə ilíí, ñkí mimbwu, ñkí ntâg bíl íkáá,

13 nji, jwôw má *Kříst* íí, sósólégú múúd yêsh ngá sá yí í bá nyîn ná ngáŋ. Nəcə, í bá cɔ̄ kuda dí jwôw dɔ̄ngú, kuda í bá zə lwó ísáy í múúd yêsh, í mú nyîn ŋkí jí fwámé ísáy.

14 Sósólégú múúd nyə á sá lwɔ̄lə dí yí í ká bá bæ kú jígə, muud wɔ̄ngɔ̄ bæ nə mpóógú.

15 Nyɔ̄ng yé sósólégú í bá shîn jígə yé, a bá shúb mpóógú; nji nyəmfwó má bá faam nda muud má faam kuda dí yé.

16 Bi ampúyé ná bi búsə *Mpáánzə Zembî? Bi ampúyé ná Shíshim má Zembî í njul bídí?

17 Ŋkí muud mə céég Mpáánzə Zembî, Zembî mə bá námə céég nyə. Nəcə, Mpáánzə Zembî nyísə nji shú má Zembî, bí wə búsə njów wɔ̄ng.

18 Muud kú ngə shiig nyúul. Ŋkí ngwól múúd mə tódúgá na bídí ná a ji nə fɔ̄g, mbií fɔ̄g á cɔ̄g gaá, muud wɔ̄ng yídag mpu ná fɔ̄g nyé nyísə ikás mísh má Zembî dí, ja jɔ̄ngú a mú bæ nə fwámé fɔ̄g.

19 Nəcə, sá búúd ɔ̄ shí ga bwé dúg ná jísə sá fɔ̄g yí, Zembî mə dúg gwo ná sá ikás. Jísə cilyá Kálaad Zembî dí ná: «Zembî má dɛ sá ná buud ɔ̄ fɔ̄g bwé bíílɛg mákəŋ máŋúd».

20 Í nyiŋgə námə bæ cilyá ná: «Cwámba mə mpú búúd ɔ̄ fɔ̄g mitédúgá myán, a mpú ná mísə ocwúd».

21 Nda jí ntó ná, muud kú bæeg ŋkəny nyúul nəcé bələ nə wónɡó nə bóól búúd. Mpugá ná isâ byêsh bíśə isâ bín.

3:13 Rom 2.6; 2Kr 5.10 * **3:13** *Jwôw má Kříst*: Dúśə jwôw á bá zə sámb búúd ɔ̄ shí ga milésú yí. **3:15** Yûd 23 **3:16** 6.19; Rom 8.9, 11, 15; 2Kr 6.16; Gal 5.25; 1Pr 2.5 **3:18** 4.10 **3:19** Zhb 5.12-13; 1Kr 1.20 **3:20** Sòm 94.11

22 Pwôl, Pwôl wún; Apolos, Apolos wún; Séfas, Séfas wún; tɔɔ shí ga, shí nyín; tɔɔ cug, tɔɔ shwɪy, tɔɔ isâ yâ cug ga, tɔɔ byɔɔŋg yâ cug zág yí, byêsh bísə isâ bín.

23 Bi bân bí búsə buud ó Krîst, Krîst má Zembî.

4

Nji Yésus wə mə bígás Pwôl

1 Ntó, dúgúgá sə ná sə búsə osóol ɔ məsáal ó *Krîst, ná Zembî nyə á yə sə mbag ná sə cúndóg isâ í á ða bæ shwoó dí, nyə á mə sá ná sə mpúg yí.

2 Ná ndéé, ja bwə mə yə múúd mbag yí, sâ bwə ða bul jii dúg yí jí ná a saág iséy byé mbií Mása mə jí yí.

3 Nda mə, tɔɔ bi mə bigas mə, tɔɔ wúl njów mílósú í bigas mə, sá jɔɔŋg í acíyé mə tɔɔ sâ. Məməfwó mə abígásé námə məməfwó.

4 Mə anğê nə mpu ná mə mə sá gúl sâ məjumâ. Nji, ntó cugé ná mə jí kú nə wôŋ. Nji, muud ŋgə bigas mə wə Cwámba.

5 Gwə wə jí ná, kúgá sámb múúd lósú té fwála ðɔɔŋg í afwóyé wós s yí. Kúgá sámb té Cwámba nyə afwóyé nyiŋgə zə yí. Nəcé nyə wə mə bá zə sá ná isâ bí íshwoo yídúgúd yí í nyínúg ná ŋgəŋ, mitédúgá myâ milâm mí mpúyúg; ná ndéé, Zembî mú yə muud yêsh máshwúmb mə jélá nə nyə má.

6 Bwaanğ, mə mə ŋgə ŋwa iyuuğ íni byêsh sá Apolos dí shú ná bi jígúg sâ kaanə í ŋgə ci yí, ná: «Muud nyə ajéláyé nə ntɔ sá jí cilyá yí.» Mə cɛɛl ci ná, shú dúsú sá Apolos í, muud nyə ajéláyé nə bæğwa nə ŋgwól ntɔ ŋgwólúgá.

⁷ Zé nyə á fwo jaaw wo ná wó ntə bósól búúd? Jáyé sá wó jí nə ndî né bwé á shígé yə wo yí? Nkí sá jêsh wó jí nə ndî yí, bwé á yə wo, nəcé jí wó ká ñkêny nyúúl nə ndî nda bwé á shígé yə wo yí?

⁸ Bí ñgə téduga né bi mú nə sá jêsh bí mǎ jí yí, bi mú lwándúlá nə ibwádán í Zembî, bi mú nə ijwûga, sé bân kú nə ndî. Bi ɔ nywá ka bæ nə ijwûga fwámé bæ, sánñ bî bêsh sá bág nə byo.

⁹ Ká í yidá bæ nda Zembî mǎ tâl sé bân *buud ɔ lwámá zhúgúlâ sámbá, nda buud cígúlá í mǎ bæ né bwé jalá nə yə wá. Mǎsú mántágula mǎ músə á zəgádúg, tɔ mǎsh mǎ búúd dí, tɔ mǎsh mǎ *wəngəles dí.

¹⁰ Sǎ mú nda mikás nəcé Kríst, bi bân ntág nda mifufúgú nəcé bálə búúd ɔ Kríst. Sǎ mú nda itag-bwool, bi bân nda minkuñkúlá. Bi mú ñgə ñwa gúmá, sé bân ñgə bwəma nə mpyóŋ.

¹¹ Wós nə wəla ga, sé ñgə yə nə zha yə nə shwáásúlə minú, sé fúfə nə mikáándó. Sǎ ñgə bwəma nə bígǎ, sé ñgə cugə nda minjé-gwôw.

¹² Sǎ ñgə wáduga sêy nə məbwê mǎsú shú né sé bég nə isâ. Muud nyé ámə lwîy sé yé, sé bwádán nə nya; kúl bwé lwó sé cúwúlí yí, sé máánd mílâm.

¹³ Buud bwé ámə ntáma sǎ jínə wá, sǎ ci bwo iciyá í cwéél bwo mílâm yí. Wós nə kíkídíga, buud ɔ shí bwé ñgə ñwa sé nda isâ í kund, nda shíd mǎwúdə.

Pwôl jî sósŋgá

¹⁴ Mə anğê nə cilə bí isâ íni né mǎ cœl wá bí shwôn. Mə ñgə yida sǎ né bi mpúg kuú njəond bí mǎ jalá nə kyey yí, nəcé bi búə mə bwân mǎ búl cœl wá.

15 Nəcə, bí tɛɛm bæ nə buud məwûm mə otóóshin bwá ngá lwó bí cug krîsten, bí cugé nə ncúlyá osóóngú, mə muud mə á zə bí nə Jɔɔɔ Kéél yé mə wé jí sóóngú wún kwon mə Yésus-Krîst dî.

16 Nda jí ntó ná, oshwon, ngəgá nə yagula mə.

17 Gwá wá í sá nə mə ntúg bí Timotê, mwân waam mə búl cɛɛl yé; a jí mə abúgúlág cug krîsten dî. Nyə wá nyə é zə sá nə bí bág kú wusa kuú njɔɔnd mə ngá kyey cug krîsten dí yí. Kuú njɔɔnd wɔɔngá wá mə ngá jínguli mádɔ mə óbúgula mēsh kúl jēsh yí.

18 Bóólágá búúd bwá ngə nkêny mənyúúl nda sá bwá cí nə mə abúlé ná kwo zə nûŋ bídí.

19 Nji, nkí Cwám̄ba mə magulə, mə wál bá zə wóós bí nûŋ. Mə é ka bá zə mpu búúd bwá ngá nkêny mənyúúl óni; mə abúlé zə mpu nji iciyá í lésú byán, mə bá bul cɛɛl mpu nkí nkul mə Zembî nyísə bwá dí ícugud.

20 Nəcə, Faan mə Zembî í cúgə sá á lésú mpu, dúsə sá nkûl.

21 Bi mə jíi nə jí? Ye mə zəg nûŋ bídí nə lwón, ye mə zəg nə cɛɛlí nə lám nə shɛɛ?

5

Okrîsten bwá ajáláyé nə bæ nə jaŋga

1 Lâŋ mə bul shîn kyey kúl jēsh ná jaŋga í ngə sîy nûŋ bídí. Nə dâŋ jaŋga dúsə ná, tɔɔ ikúl í ampúyé fwámé Zembî yí í anğé nə sá dwo. Bwá ngə bwiing ná ngwól múúd a bídí sɛɛngyá ngə cugə nə mudá mə sóóngú.

4:15 Gal 4.19 4:16 11.1; Flp 3.17; 1Te 1.6 4:17 Timotê: 16.10; Mis 16.1; 2Kr 1.1 4:19 nkí Cwám̄ba mə magulə: Mis 18.21; Zhk 4.15 4:20 2.4; 15.24 4:21 2Kr 1.23; 13.10 5:1 Ləv 18.8

2 Bí ηgə ná ηkêny mənnyúul? Sóólúgú wəəηgú kú yidá cey bí lámúd nda shwiy? Ngaá í jii ná í céyug bí lámúd, bi yílúg muud wəəηgú bídí seηgyád?

3 Μεε jâm kóómb dî, τεεm bæ ná mə cugé nûη bídí, *shíshim wâm wí nûη; mə má bwey sám̄b lású wəəηgú nda mə ji nûη. Mə má sám̄b ná muud má sá sóólúgú wəəηg yé má jág sâ.

4 Ntó, ja bí é nyiηgə seηgya jíná má Cwám̄ba Yésus dí, shíshim wâm í é seηgya nə bí, Cwám̄ba wúsú Yésus mə bá lwóya ηkûl nyé.

5 Í jii ná bi bád̄ug *Sátan muud wəəηgú máb̄wád, a ntámág nyə nyúul ná ndeé, *jîm jé í mú bá *dúg cug jwôw má Cwám̄ba.

6 Bi ajáláyé ná nə ηkêny mənnyúul. Bi ampúyé ná búbaalé *ləvur bíbíyá í d̄ə sá ná mbulyá ηgug wêsh í bád̄ug í?*

7 Yílúgá ləvur† acwúlû shú ná bi bég mbulyá ηgug ágúgwāan. Nəcə bi mú kú ná nə ləvur. Bi mú ntó nəcé bwó á shí bwey cígə *Mwâ Ncwəmb̄e á Páska íshé, mwâ ncwəmb̄e wəəηg wó *Kríst.

8 Ntó, shé kúgá ná sá *Páska wəəηgú nə bów-bôw tód̄úgá nə gwólə lâm: ləvur acwúlû wó ni. Shé yídágá sá nyə kú nə sâ á shweelúg, nə lâm óbúbálé: buléd á kú nə ləvur wó ni.

9 Mə á cilə bí ηgwól kálaad dí ná b̄inón̄ buud ó jaηga bi kú d̄ə kéya.

5:2 6.12; 10.23 5:3 Kol 2.5 5:5 1Tm 1.20 5:6 Gal 5.9 * 5:6 Na ji kaaná nda wəəηg sá má d̄ə ci ná: «Shú ηgwúd má d̄ə wá bóól bēsh ibwool» yí. 5:7 MmN 12.1-15; 13.7; Yuá 1.29; 1Pr 1.19 † 5:7 **ləvur**: Oyúden bwó á d̄ə yíl ləvur yēsh bwédí m̄injów, bwó də Páska nə ηgug á kú nə ləvur; ntó má ká ná bwó á d̄ə gusa milâm myán̄ shú zólə də Páska. 5:9 Mat 18.17; 2Te 3.14

10 Mə a shígé cɛel ci ná bi bág kú ná bwɛɛ shísh kúná-kúnə nə búúd ɔ janɣa bēsh wā shí ga, tɔɔ buud bēsh bí nə yéesh bálə nə məbii wá, tɔɔ buud ɔ mándá, tɔɔ bɔɔŋɣ bēsh bwé ŋgá yə ozembî ó áyadúg gúmá wá. Mbô! Í ká bæ ntó, mpu ná bi má jəlá nə wú shí gaád.

11 Mə á yida ci ná bi kú də kéya nə buud bí ná: nyâŋ ŋgá ci ná a ji mbúgula, a ŋgá nyingə sá janɣa; nyâŋ ŋgá ci ná a ji mbúgula, a njúl nyingə bæ nə yéesh bálə nə məbii; nyâŋ ná a ji mbúgula, a ŋgá nyingə yə ozembî ó áyadúg; nyâŋ ná a ji mbúgula, a dúgá nyɛɛg búúd; nyâŋ ná a ji mbúgula, a njúl nyingə bæ shwíge məlwəg; nyâŋ ná a ji mbúgula, a dúgá nyingə mánda búúd nə isá byáŋ. Mimbii mi búúd míni, bi kú seɛŋgya nə bwo, binóŋ kú də səŋ ídâw ŋgwúdud.

12 Ye sá wá búsé ná sá sámbug buud bwé cúgé *Dɔ dí wá milésú? Nɣáá ná buud wá Dɔ dí cwú wé bí má cígal mílósú wá?

13 Buud bwé cúgé Dɔ dí wá, Zembî wé má bá sám bwo myáŋ mílósú. Kagá yíl bów-bôw múúd bídí gwoonɣud.

6

Ishwáman yâ mpédúgá buud ó Zembî

1 Nkí ŋgwól múúd á seɛŋgyá jín mé bæ nə lósú nə ŋgwól, jí í mpú sá ná a lúgá kə nə lósú búúd ó Zembî dí, a bélé kə nə ndî ná ikúl ishús í kég sám yí?

2 Ye bi ampúyé ná buud ó Zembî bwé bá sám búúd ɔ shí mílósú? Ká, nkí bi wé mé bá sám búúd ɔ shí mílósú, ye ilúlósú yâ mpédúgá nyín wé í káád bí ŋkul yí?

³ Ye bi ampúyé ná sá má bá sám̄b *wáéŋgales milésú? Ká ŋkəmusa nə milésú myâ isâ í shí ga!

⁴ Ŋkí bi má ka bæ nə milésú myâ isâ í shí ga, ye buud *Dɔ lú óbúgula í dúg ná ozhizhe wá bwó wá bí má ká dúg ná bwé sám̄búg bí milésú myɔɔŋg wá?

⁵ Bi má jəlá nə gwág shwôn nə sá má ŋgá ci ga. Ye seŋgyá jín jí kú nə tɔɔ muud jí nə fag yé, muud jí nə ŋkul lás lésú mpádúgá mwân bá *mínyɔŋgú yé?

⁶ Nə jí! Mwân bá mínyɔŋgú bwé ká tɔw míkɔɔd dí? Bwé bálé ntág ká tɔw míkɔɔd myɔɔŋg dí óhááden dí!

⁷ Mpugá ná dálə bæ nə ishwmán ntáni mpádúgá nyín, bi má bwey ku wá ni. Nəcə jí bí básé ŋgwól kú jisɔw ŋgwól bé ólíŋgí yí? Nəcə jí bí básé kú bíd ná ŋkí muud mə déég bí isâ, a déégúg yí?

⁸ Nji, bi wá má yídá sá ólíŋgí, bi wá ŋgá sha búúd isâ; omínyɔŋgú bún ntág wá bí má sá mísólúgú myɔɔŋg wá.

⁹ Ye bi ampúyé ná buud bwé sá ólíŋgí ntáni wá bwé ábúlé bæ nə kɔw Faan má Zembî dí? Kúgá shúg mányúul: buud ó jaŋga, nə bɔɔŋg bwé ŋgá yə ozembî ó áyadúg gúmə wá, nə buud bwé sá mínɔɔmb wá, nə budúm bwé má ŋwa mányúul nda budá wá, nə bɔɔŋg bwé sá íland nə bóól búdúm wá,

¹⁰ nə ijúwâl, nə buud bí nə yéesh bálə nə məbii wá, nə oshwége ó málwæg, nə bɔɔŋg bwé də nyεεg búúd wá, tɛɛm bæ búúd ɔ mándá, bwé ábúlé bæ nə kɔw Faan má Zembî dí.

¹¹ Ntó námá wá bóól búúd wá gwoonŋg jín bwé á bæ yé. Nji, Shíshim má Zembî wúsú í á má gusa bí, sá ná bí bág minkɛŋkɛ mi búúd, sá ná Zembî dúgúg bí ná otátəlí ɔ búúd lúú má Cwám̄ba Yésus dí.

Baagwla nyúul shú má Zembî

¹² Bóól búúd bwé ðu ci ná: «Muud ji fulî ná a sáág sá jêsh á céel yí.» Jí ntó. Nji, sá jêsh dí jí nà ñkul kwíind múúd. Bwé ðu ci ná: «Muud ji fulí ná a sáág sá jêsh á céel yí.» Jí ntó. Nji, mæ abálé bíd ná ñkúmba sá í bííg mæ kwám.

¹³ Bóól námá ná: «Idâw bísæ shú mwɔ, mwɔ shú idâw. Næ mwɔ nà idâw, Zembî mæ bá shínal byêsh.» Jí ntó. Nji, nyúúl í cúgé shú jaŋga, nyísæ nyúul mæ Cwám̄ba, Cwám̄ba jisæ Cwám̄ba shú nyúul.

¹⁴ Mpugá ná Zembî nyæ a gwûmushi Cwám̄ba yé, a bá námá gwûmushi sá nà ñkul nyé.

¹⁵ Ye bi ampúyé ná mænyúúl mún mäsæ ikál í nyúul má *Krîst? Mæ ñwág kál nyúul má Krîst mæ sá gwo kál nyúul má múdá jaŋga? Mbô! Í ajáláyé nà bæ ntó!

¹⁶ Ye bi ampúyé ná muud mæ ká seɛŋgya nà mudá jaŋga yé nyæ é bæ nyúul ñgwúd nà mudá wɔɔŋgâ? Jísæ mpu bæ cilyá Kálaad Zembî dí ná: «Bêsh obá bwé é bæ nyúul ñgwúdâ.»

¹⁷ Nji, muud mæ ká fula ísâ nà Cwám̄ba yé, nyæ é bæ *shíshim ñgwúd nà Cwám̄ba.

¹⁸ Fúndágá jaŋga. Wúl *sám wêsh múúd mæ sá yí í ádé bæ nyæ nyúúléd. Nji, muud mæ sá jaŋga yé má ðu ntáma nyúúl nyé nyáméfwó.

¹⁹ Ye bi ampúyé ná mænyúúl mún mäsæ Mpáánzô má Ñkëŋkê Shíshim Zembî nyæ á yæ bí yí? Ñkëŋkê Shíshim wɔɔŋg wúsá bídí mányúúléd. Bi aŋgê ná nà jwú nà biméfwó.

6:12 8.9; 10.23; Gal 5.13; 1Pr 2.16 **6:13** Mat 15.17-19; 1Te 4.3

6:14 15.15, 20; Rom 6.4; 8.11; 2Kr 4.14 **6:15** 12.27 **6:16**

Mæt 2.24; Mat 19.5; Ifz 5.31 **6:17** Yuá 17.21-23; Rom 8.9-11; 2Kr 3.17-18; Gal 2.20 **6:19** 3.16

20 Mpugá ná Zembî nyə a wá lal-lal tâŋ shú ná bi wúg míkwámúd; bi má jəlá nə ka yə Zembî gúmá nə mənyúúl mán.

7

Sá í dúgyá nə bā yí

1 Shú ísâ bí á cilə mə yí, í nywa ná mudúm jíg kú kúnya nə mudá.

2 Nji, í bul jəla ná mudúm yêsh bég nə yé múdá, mudá yêsh nə yé ŋgwúm, buud bwə sásúlóg jaŋga.

3 Mudúm nyə ajəláyé nə kaambələ múdá nə nyúúl nyé; mudá námá ntó.

4 Mudá cugé nə ŋkul balan nə nyúúl nyé nda á céel ná, ŋgwúm yé wə jí nə nywo. Námá mbií ŋgwúdá, ŋgwúm cugé nə ŋkul balan nə nyúúl nyé nda á céel ná, mudá yé wə jí nə nywo.

5 Ngwól kú ban ŋgwól; ka nji ná bi má bə cún ná bi mə béégyá ŋkúmba fwála shú ná bi má kənd mílâm mójəgəla dí. Fwála dɔɔŋg ká námá shîn, bi ó nyiŋgə fəla; nəcé bí a bá bə kú mpu máánd mílâm ná ndéé *Sátan mú bwəwələ bí.

6 Na, mə ayímbúliyé bí; mə cwíny bí cwínyúg.

7 Mpúlə dág dí, má jii ná buud bəsh bwə jíg nda mə. Nji, muud yêsh ji nə jé sâ Zembî nyə á yə nyə yí; nyíga nə jíga, nyími nə jími.

8 Mə ŋgə ci nə miŋgwam mi búđúm nə mikúsó mí búdá ná, í nywa ná bwə jíg nda mə njúl ná, kú béya.

9 Nji, í ká bə ná bwə ampúyé máánd mílâm, bwə béyág; nəcé í yida bul jəla ná muud béyág, ntə ná a júgəí nə yéesh.

10 Shú bəəŋg bí mímbéyá wá, mə tál mpándí; kú ntâg bæ mə, Cwám̄ba wé mə tál mpándí ná, ci mudá kú béégya nə ŋgwúm yé.

11 Múdá ká ntâg béégya nə ŋgwúm yé, a jíg kú ná kə báád; ka nji ná a kə sá ŋkwambələ nə ŋgwúm yé. Ci mudúm kú yîl múdá bâ.

12 Shú bóólúgá bāŋ, Cwám̄ba dí má cî, mə wé ŋgə ci ja nííd ná, ŋkí mbúgula Zembî jí nə mudá *hááden, múdá má ká cɛel ná bá bwə baagulə bâ, a kú beeg yîl múdá wəəŋg.

13 Ŋkí mudá wə jí mbúgula, ŋgwúm nye hááden, ŋgwúm má ká cɛel ná bá mudá bwə baagulə bâ, mudá kú beeg gwú bâ dəəŋg.

14 Nəcə, mudúm jí hááden yé nyə é bæ kúná-kúnə nə Zembî nəcé mudá yé, mudá jí hááden yé nyə é bæ kúná-kúnə nə Zembî nəcé ŋgwúm yé. Í mbâm bæ kú bæ ntó, mpu ná bwân bāŋ bwə é bæ shwóg-shwóg nə Zembî; nji, bú sə kúná-kúnə nə nyə.

15 Nji, ŋkí nyəəŋg jí hááden yé mə cɛel béégya nə ŋgwól, a jee béégya nə nyə; í cúgé mbúgula yímbúlí ná a jíg nə bâ dəəŋg. Zembî nyə a jôw bí shú ná bi jíg ná shɛɛ.

16 Ntâg námə ná, wɛɛ mudá jí mbúgula yé, ye wo mpú ŋkí wo e bá sá nə ŋgwúm woó dúgúg cug? Ŋkí ntâg ná wɛɛ mudúm jí mbúgula yé, ye wo mpú ŋkí wo e bá sá nə mudá woó dúgúg cug?

Zembî nyə á ŋgə tâl buud icé icé

17 Sá ηgwúd jí ná, muud yêsh tówúg cé Zembî nyə a tâl nyə yíid, cé nyə á bə a tál ja Zembî nyə a jôw nyə yí. Cɛɛ má ηgá yə mádɔ má óbúgula mêsh yí, dwó óni.

18 Nkí Zembî nyə a jôw ηgwól múúd a njúl síya ábiwáág í*, muud wɔɔηgá jíg nə ábiwáág yé. Nkí Zembî nyə a jôw muud a kú bə síya ábiwáág íí, muud wɔɔηgá kú síya ábiwáág.

19 Síyálə ábiwáág cúgé tɔɔ sâ, bələ kú síya ábiwáág kú námə bə tɔɔ sâ. Sá jí nə mfíí yí jísə nji bɛɛlə mampéndí má Zembî.

20 Muud yêsh tówúg cé nyə á bə a tál ja Zembî nyə a jôw nyə yí.

21 Nkí Zembî nyə a jôw wo, wo njúl lwaá, kú wá fimâl lámúd nə jiya lwaá gwô. Nji, wó ká dúg zhíí ná wo bág fúlí, wo bɛ zhíí nyɔɔηg.

22 Nəcə ná, lwaá Cwámba má jôw yí í músə fúlí, í dúgyá nə Cwámba. Ntó námə, nyɔɔηg *Kríst má jôw a njúl fúlí yé músə lwaá má Kríst.

23 Mpugá ná Zembî nyə a wá lal-lal tâη shú ná bi wúg míkwámúd. Kúgá sá ná bi nyíngəg bə məlwaá mə múúd†.

24 Bwaηg, má nyíngə ná námə ci ná muud yêsh bwénúg mísh má Zembî dí cé nyə á bə a tál ja Zembî nyə a jôw nyə yí.

25 Shú bɔɔηg búsə ná óncwíyê wá, sâ má zə ci ga í cúgé ná Cwámba nyə a tâl mpéndí; mə cwíny bí tâη nda muud bí bí nə ηkul je shwu nyúul nə ndí yé nəcə Cwámba nyə a gwág mə ηkúηkwóηúlə.

7:18 Gal 5.1 * 7:18 Muud jí síyá ábiwáág yé: na ji mwá Yúden.

7:19 Rom 2.25-29; Gal 5.6 7:22 Ifz 6.6; Flm 16; 1Pr 2.16 7:23 6.20 † 7:23 Kúgá nyíngə bíd nə məfəg mə búud má ηgág nə jwú nə bi. 7:25 1Tm 1.12-14

26 Mee ηgə téduga ntúga: ja sá má dúg mícúη myâ wəla ga yí, mə tédúgá ná í bul jəla ná buud bwé jíg mɪŋgwam.

27 Nji tɛem bæ ntó, ηkí wo má bá múdá, wo kú beeg sọ ná wo gwú bâ. Nkí wo afwóyé bá múdá, wo kú beeg sọ ná wo bâ.

28 Nji, ηkí wo bá múdá, wo asáyé *sám; ncwíyê sás má ká kə báád íí, nyə asáyé sám. Nji, buud bwé béya wá bwé é bul dúg mínjugú cug gaád; mə ηgə lás ntáni shú ná mə sá ná bi sásúlóg mínjugú myɔɔŋg.

29 Bwaanŋ, mə ηgə ci nááá, fwála í mú kúkúl. Ná ndeé, téd wəla ga di, buud bí nə budá wá bwé cúgəg nda bwé cúgé mímbéyá;

30 bɔɔŋg bwé ηgə jii wá, bwé cúgəg nda bwé anŋê nə jii; bɔɔŋg bí nə məshusug wá, bwé cugə nda bwé cúgé nə məshusug; bɔɔŋg bwé ηgə kusə wá bwé cugə nda isâ bwé ηgə kusə yí í cúgé ísâ byán‡.

31 Buud bwé ηgə də shí wá bwé cúgəg nda bwé anŋê nə də shí. Mə lás nə bí lósú ni wêsh nəcə shí shé bí nə ndî múús ga í bá cọ.

32 Má ceel ná bi bég kú nə sâ í kánd bí milâm gwów yí. Muud cúgé mbéyá yé má du kənd lâm ísâ í dúgyá nə Cwámba yííd, a du sọ ná Cwámba gwágúg nyə nywa.

33 Nji, nyɔɔŋg jí mbéyá yé má a du sọ ná mudá yé gwágúg nyə nywa, a du kənd lâm ísâ í shíd,

34 lâm í mú du bæ nyə kɔw. Ntó námá wé jí nə mudá yé. Mudá cúgé báád yé, tɔɔ nyɔɔŋg jí ná ncwíyê yé má du kənd lâm ísâ í dúgyá nə Cwámba yííd, shú ná nyân

7:26 Zhe 16.1-4; Mis 14.22; 1Te 1.6; 3.3-4 **7:28** Luk 21.23 **7:29** Rom 13.11-13; 1Pr 4.7; Flp 4.5 ‡ **7:30** Muud nyə ajáláyé nə bíd ná gúl sâ í tówúg shwóg nyódí cugud. **7:31** 1Yn 2.17 **7:33** Luk 14.20

bág yé mæ Cwám̄ba ncindî næ ncindî. Mudá jí báád yé nyæ mæ ða s̄j ná ηgwúm yé gwágúg nyæ nywa, a ða kænd lâm ísâ í shíd.

³⁵ Mæ anġê næ lás ntáni ná mæ cœel kul bí b̄íd. Í yidá bæ shú mánywa mán. Mæ ηġæ j̄i ná bi sáág sâ í búl j̄æla yí, ná bi bág buud ɔ Cwám̄ba ncindî næ ncindî, kú bæ k̄aw.

³⁶ Nkí ncwám̄a mæ bul bæ næ yéesh næ land jé, ná ndéé a mú cœel ná bwá béyág næcé a tédúgá ná nyæ e jág sá sás ðæηġá nkí a bó kú ná bá nyæ, nkí a dúg ná bwá j̄ælá næ béya, bwá béyág nda á ηġé j̄i ná; nyæ asáyé sám.

³⁷ Nji nkí ncwám̄a í ηwa cígúlá nyédí lámúd sâ nda cíndal nyæ, nkí a j̄i næ ηkul mpu máánd lâm bii yéesh jé, á ká ηwa cígúlá ná bá land jé bwá ányηġøyé ná béya, a mpú sâ.

³⁸ Ntó j̄i ná muud mæ bá land jé yé mæ mpú sâ, nyæηġ mæ bó kú bá yé mæ bul mpu sâ. §

³⁹ Mudá jí cœxlá næ ηgwúm yé té wêsh ηgwúm ηġó ná cugæ yí. Nġwúm mæ ká yæ, mudá kú ná bæ cœxlá, a mú jee bá muud yêsh á céél bá yé; nji í j̄i ná muud wæηġ bág muud mæ Cwám̄ba.

⁴⁰ Nji, í bul j̄æla ná a jíg kú ná kæ báád. Mæε mām̄ mæcwūη wé mání, mæ tédúgá ná mæ j̄i námé næ

§ **7:38** (tééd 36 kæ wóós 38) Impánzó ini, bóól bwá ηġæ ci ná í j̄ælá næ bæ ntúga: 36 «Nkí muud mæ dúg ná a jág sá næ baagulólæ sás dé ncwíyê wæla la bá c̄j a kú kænd nyæ báád í, nkí a dúg ná í j̄ælá ná a kándæg nyæ báád í, a sáág sâ á j̄i yí; nyæ asáyé sám, bæ í síyúg. 37 Nji, muud mæ ηwá cígúlá lámúd, kú næ sâ í ηġó cíndal nyæ, á ηġó mpu jwú næ tédúgá yé yé, nkí á ηwa cígúlá nyáméfwó dí lámúd ná a baagulólæ sás dé ncwíyê, a mæ mpu sâ. 38 Ntó mæ lwó ná muud mæ kænd sás dé báád yé, a mpú sâ; nyæηġ mæ bó kú kænd yé, á bul mpu sâ.» **7:39** Rom 7.2-3

Shíshim má Zembî.

8

Sâ í dúgyá nà ocúdú ó mótúnuga

¹ Bóól ózembî bí ó áyadúg. Bóól búúd bwé ngə cígə ocúdú ngə sá ivugali í ózembî bəəngá *mótúnuga. Shú sá í dúgyá nà ocúdú ó mótúnuga bəəngá yí, shé má mpú ná: «Sá bēsh bí nà mpúyá.» Nji, mpúyá wəəng í dū sá ná muud nkényúg nyúul, í njúl ná cɛlí í dū sá ná gwoong í lálug búgád.

² Múúd mə ká téduga ná a mpú gúl sâ, muud wəəngá nyə afwóyé mpu sâ jí ná fwámé mpúyá yí.

³ Nji, muud mə cɛ́l Zembî yé, Zembî mə mpú nyə.

⁴ Ná ndɛ́é, shú dɛ́lə ocúdú ó mótúnuga má ívugali í ózembî ó áyadúg hí, sá má mpu ná ivugali byəəngá í cúgɛ́ təə sâ shí gaád, ngwól zembî cugé, nji fwámé Zembî ngwúd nà ngwúd.

⁵ Bóól búúd bwé ngə téduga ná ncúlyá ozembî nà ncúlyá micwamba myâŋ mísə. Nji, bíl ísâ búúd bwé ngə dág ná ozembî yí í tɛem bə jɔŋ dí, nkí ntâg shí ga dí,

⁶ shú shé bāŋ, Zembî jí ngwúd nji Zembî Sóóŋgá. Isâ byēsh í zhu nyádí, shé ngə cugə shú dé. Cwamba jí námə ngwúd, nji Yésus-Kríst; isâ byēsh bísə nəcə nyə, sá búsə námə nəcə nyə.

⁷ Nji, buud bēsh dí bí nà mpúyá ni. Bóól bwé á má janawo nà yələ ózembî ó áyadúg gúmá, ná ndɛ́é, wóós nà kidíga, ja bāŋ bwé dá cúdú mótúnuga má ózembî

8:1 Mís 15.29; Rom 12.16 **cɛlí:** 13.1-7; 14.1; 16.14; Yuá 13.34; Rom 15.1-2; 2Kr 8.7-8, 24; Gal 6.10; Ifz 5.2 **8:1** Rom 14.1-15.6 **8:3** 13.12; Gal 4.9 **8:4** 10.19-20; Mbá 4.35, 39; 6.4-5; Gal 4.8-9 **8:6** 12.5-6; Yuá 1.3-4; Ifz 4.5-6; Kol 1.16 **8:7** 10.23-33

ó áyadúg yí, bwá é ηgə də bwá ηgə téduga ná cúdú éga jì cúdú matúnuga shú zembî áyadúg. Sâ jəŋg í mú sá bwo fəŋ lám dî, nəcé í bələ ná ηkí tag.

⁸ Í njúl ná sâ mé dê dî jì nə ηkul sá ná sá shíshíg Zembî kúnə-kúnə. Nkí sá mé bá kú də, sâ kú jímb sá mísh mé Zembî dî; ηkí sá mé dê, sâ kú námə kwídali sâ.

⁹ Njì bî ó bey ná sâ bí bí fəlí ná bî sáág yí í yídag bə óbúgula ó átutagú kwóógú lú mábəəgú.

¹⁰ Nəcé, wo muud jì nə mpúyá yé, ηkí bwá dúg wo, wo ηgə də mpáanzá zembî áyadúg dî, ngaá ná sá jəŋg í é sá ná muud jì ná nə lám ηkí tag yé ηwág ηkul, a kə də ócúdí bwá ámə cígə yə ózembî gúmá wá?

¹¹ Ja jəŋgə, mpúyá wô í mé sá ná ηgwól *mínyəŋə woó jì nə lám ηkí tag yé jímbúg, í njúl ná Yésus nyə á yə námə shú déd.

¹² Nkí bî mə səm ntó nə omínyəŋə bán, bəwəli bwo lám í kú fwo lal íí, bî mə səm nə Yésus-Kríst.

¹³ Gwá wə jì ná, ηkí gúl sá mé dó í é búlal ηgwól mínyəŋə waamə bííd íí, mə kú ná bá bwεε də cúdí, shú ná mə bəg kú búlal mínyəŋə waamə bííd.

9

Pwól cugé nə milúndâl

¹ Ye mə cugé fəlí? Mə cugé *múúd lwámá mə Yésus íí? Ngaá mə a shí dúg Cwám̄ba wúsú Yésus? Ye bí cugé ísέy mə mé sá shú mə Cwám̄ba yí?

² Nkí bóslágá búúd bwá dúg ná mə cugé múúd lwámá, bî kú bε, mə jì muud lwámá mə Yésus shú

dún. Nəcə bi básə yuug í ngə lwó ísəy má ngə sêy tân nda muud lwámá mə Cwámba yí.

³ Shú búúd bwə ngə bə nə məshwán nə mə wá, sá má jí nə ñkul bəsa nə bwo yí jí ná:

⁴ Ngaá sá bí nə zhií ná sá ñwág idúw nə mənɟul bídí?

⁵ Ye sá bán wə básə ci muud kú jaand nə mudá yé? Ngaá ná bóól búud ɔ lwámá bwə ngə sá ntó, tɔɔ ómínyoŋú ó Cwámba, tɔɔ Séfas?

⁶ Nkí ntâg ná, ye sá bân Barnábas wə sá cúgé nə zhií ná sá jíg kú sêy?

⁷ Zə nyə a má bwele sêy séy ízimbi a ngə jána nə nyəmfwó yé? Zə nyə a má bwele bə fambé ná ndéé a kú də mpúmá a cínɔŋg yé? Nkí ntâg ná zə nyə a má bwele wííl íntený ná ndéé a kú balan nə mənýánj má íntený byɔŋg yé?

⁸ Ye iyuug má ngə ñwa bí íni básə ñji ijâm nə ijag yâ buud? Ngaá ná básə námə cilyá mácéξ Moyíz nyə á cilə mád?

⁹ Jí mpu bə cilyá mácéξ má Moyíz dí ná: «Wo kú fad ntený mpu ja í ngə nyaal mpumá ngəlá lwáál nywo yí.» Ye inteny wə Zembí ngə bul táduga yí?

¹⁰ Ye nyə aŋgê nə lás ntó shú dúsú? Haaw! Shú dúsú wə cilyá ga í á cilya yí. Í jii ná muud ngə waad mändəlú yé ngəg nə waad a ngə bwánd nə búgə ná nyə é bə nə mfií; nyɔŋg ngə nyífə mpumá ngəlá lwáál yé ngəg nyífə a ngə bwánd nə búgə ná nyə é bə nə kɔw.

¹¹ Sə á bə bí mpəg í kwíind bí cug á Shíshim dí yí; ntó ná, sə má ká mwáágulə mpúmá í kwíind sə cug á

9:4 Luk 10.7-8; Mat 10.10 **9:6** Barnábas: Mis 4.36; 11.22-26 **sêy:** Mis 18.3 **9:9** Mbá 25.4; 1Kr 10.11; 1Tm 5.18 **9:11** 9.4; Rom 15.27; Gal 6.6

shí ga dí yí, bôw ntó aá?

12 Nkí bóól búúd bí nə zhií ná bwá ηwág mbií mánywa məəng bídí, sá bāη mə ban ka bul bə nə zhií nyəəngú nəcé ji? Nji, sá á shígé balan nə zhií nyəəngú; sá ηgə yida jísəw sá jêsh shú ná sá kú ntágulə ná Jɔjɔ Kéel mə *Krîst í bág kú bwiingya.

13 Buud bwá du sêy ísáy í Zembî Mpáánzá wá, Mpáánzá wá í du námá wíil bwo; bəəng bwá du kənd Zembî *mátúnuga *alatâr dí wá bwá du ηwa dán kəw lá ídâw alatâr dî. Ngaá bi mə mpú ntó?

14 Mbií ηgwûd wəəng námá, Cwámba nyə a wá cɛɛ ná buud bwá jááw Jɔjɔ Kéel wá bwá jəlá nə cugə nə ísáy byəəng.

15 Nji mɛɛ mə a shígé balan nə məzhií məəng; mə aηgê námá nə cilə ntúga ná mə lúndal ísâ byəəng. Má yidá bul cɛel ná mə yág, ntɔ ná mə sáág milúndâl. Jâm sâ gúmá wá cí, muud cugé nə ηkul yíl mə gwo.

16 Mɛɛ jâm kóómb di, ja mə ηgə jaaw Jɔjɔ Kéel yí, mə cugé nə ηkul cí ná mə ηgə sa gúl sâ, nəcé jísə mə sâ cínúlá Zembî ηgə cínal mə yí. Məntágula nə mə ηkí mə bə kú jaaw Jɔjɔ Kéel.

17 Í á mbâm bə nə mə a té nə lâm wâm ná mə zó jaaw Jɔjɔ Kéel, mə bə nə zhií ná mə jíig myəna. Ká, mə ηgə sá ísáy byəəng cínúlád, jísə mbag Zembî nyə á kɛel mə mábwád yí.

18 Ná ndɛé, myáyé myəna mə ηgə ηwa cínəng myá? Myəna myâm wə mə jááwúg buud Jɔjɔ Kéel ashwâ, mə ηgə cúndə kú lúndal ísâ mə jí nə zhií ná mə ηwág Jɔjɔ Kéel dí yí.

9:12 Mis 20.34-35; 2Kr 11.9

9:13 Ilη 18.8-19

9:14 9.4

9:15

Mis 18.3

9:16 Zhe 20.9

9:17 4.1

19 Haaw! Mə ji falí, kú bə lwaá mə múúd. Nji, tɛɛm bə ntó, mə a mə sá məmɛfwó lwaá á buud bəsh shú ná mə bág nə fwála mə sá ná bímbí lá búúd dēsh dí nə ηkul gwág mə yí í búgúlág Yésus.

20 Ja sánŋh *Oyúden básá yí, mə cugə námá nda Oyúden shú ná mə sá ná bwá kándug milâm wá Yésus. Ja sánŋh buud bwá ηgá bɛ məcɛɛ mə Moyíz wá sá básá yí, mə bɛ námá məcɛɛ məɔηgú nda bwo, í njúl ná í cugé mə cín dúlá ná mə bég mwo. Mə bɛ mwo nji shú ná mə sá ná buud bwá ηgá bɛ məcɛɛ wá bwá kándug milâm wá Yésus.

21 Ja sánŋh buud bwá ádé bísh məcɛɛ məɔηg wá sá básá yí, mə cugə nda bwo, námá nda mə aηgê nə bísh məcɛɛ məɔηg, í njúl ná mə ηgə bɛ Cɛɛ mə Zembí, Kríst ji Cɛɛ dām. Mə cugə nda mə aηgê nə bísh məcɛɛ nji shú ná mə sá ná buud bwá ádé bísh məcɛɛ wá bwá kándug milâm wá Yésus.

22 Ja sánŋh buud bí nə búgá átutagú wá sá básá yí, mə cugə nda bwo shú ná mə sá ná bwá kándug milâm wá Yésus. Mə a mə bə sá jēsh shú búúd bəsh shú ná məzhií mēsh dí, mə cugə búbaalé búúd.

23 Mə ηgə sá isâ íni byēsh nəcɛ Jɔjɔ Kéel, shú ná mə bág nə kəw mánywa Jɔjɔ Kéel í ηgá kaag mád.

24 Bi ampúyé ná í dɛ bə mbaadá ígwiimbí dí ná, buud ηkí bulya ju íkúlé ná ndéé muud ηgwúd ηwa mpóógú? Jugá kúlé mbií wí ná bi ηwág mpóógú yí.

25 Ogwiimbe ó ígwiimbí bēsh bwá dɛ ci ísá ηkí bulya shú ná bwá ηwág *túm gúmá. Í njúl ná túm gúmá bwá dɛ ηwa yí í dɛ yéel. Sá bāη wúsú túm gúmá

9:19 10.23-24, 32-33; Rom 15.1 **9:19** Mat 20.26-27 **9:20** Mis 16.3; 21.20-26 **9:21** Gal 2.3-4 **9:22** Rom 1.13; 2Kr 5.11; 11.29
9:24 Flp 3.12-14; 2Tm 2.4-6; 4.7-8; Zhk 1.12; 1Pr 5.4; Mbá 2.10

í ábúlé yéel. ²⁶ Kúlá mé ηγá ju yí, mə aηgê nə ju nda muud nyá aηgê nə mpu kúl á ηγá kə yé; ja má ηγá wusə ikúda yí, mə aηgê nə wusə ikúda ntó ηγúlúd.

²⁷ Mə ηgə yida jugushi nyúúl nyâm, ηgə nywaad nywo sá mé céel yí, shú ná í kú bá bə ná, mə shîn cúndə Jəjə Kéel bóól búúd gwág ná ndeé, mee nyiηgə shúb mpóógú.

10

Shé ó bey sâ í á sîy nə buud ə Izərayêlyí

¹ Ntó, ye bwaηg, mə acéélé ná bi bág kú mpu ísâ í á sîy nə odá yí; ηkúdú í á baagulə bêsh, bêsh bwə á ntə mân mə atítîi nə məkuú.

² Ntó ji ná bêsh bwə á duwan ηkúdúd, duwan máη dí tâη *ompwíin ó Moyîz.

³ Bêsh bwə á də də idêw impwúd Shíshim mə Zembî í á də nti bwo yí.

⁴ Bêsh bwə á ηgul məjúwó məmpwúd Shíshim mə Zembî í á nti bwo má, məjúwó mə á ηgə wú kwóógúd má. Kwóógú dəηg í á bə fwámé kwóógú wə í á ηgə lúgal bwo cí, í á bə *Krîst.

⁵ Nji, tɛɛm bə ntó, bóól ncúlyá buud wâ gwoηg jáη, Zembî nyə a shígé gwág bwo nywa. Gwé wé nyə á jaηgulə bwo, a mpáηgulə mímbimbə myáη shí a shwéeshád yí.

⁶ Isâ íni í á bə nə bwo ntó shú ná í bág shé məcwûη, shé kú də wímb sálə ísâ í abábðw nda bwo.

9:27 Rom 8.13; 13.14 **10:1** MmN 13.21; 14.21-29 **10:3** MmN 16.13-35; Mbá 8.3; Sôm 78.24-25 **10:4** MmN 17.6; Ilη 20.11; Sôm 78.15 **10:5** Ilη 14.29-30; Sôm 78.31; Heb 3.17; Yûd 5 **10:6** Ilη 11.4, 34; Sôm 106.14

⁷ Kúgá yə ózembî ó áyadúg gúmé nda bóólúgá wâ gwoonḡ jánḡ bwé á sá ná. Sâ jəonḡ jí cilyá ná: «Kúl búúd í á ji shí də, ḡgul; bwé mú tōw, zhwiimbya.»

⁸ Shé kúgá sá jaḡga nda bóólúgá wâ gwoonḡ jánḡ bwé á sá ná. Sálə bwé á sá jaḡga yí, bwé á yə jwōw ḡgwúdú buud otóóshin məwŭm məbá nə ólól.

⁹ Shé kúgá shweenzh Kríst nda bóólúgá wâ gwoonḡ jánḡ bwé á sá ná. Bwé á shweenzh nyə, onywá bwé mú jaḡḡlə bwo.

¹⁰ Shé kúgá námé də cwaduga nda bóólúgá wâ gwoonḡ jánḡ bwé á cwaduga ná; bāḡ, *éḡḡales á shwiy nyə á zə jaḡḡlə bwo.

¹¹ Bwaḡḡ, isâ íni í á bə nə bwo ntúni shú ná í bəḡ shé məcwŭḡ. Í á cilya shú ná shé buud shé ḡḡé cugə mwōw mâ məzhúḡlâ dí wá, shé mpúḡ nda shé mə jólá nə ḡḡə cugə ná.

¹² Né ndeé, muud ḡḡé tédúḡá ná məbwəbúlán mə cúḡé nə ḡkul sá nyə sâ yé, ké bey ná a búlág.

¹³ Məbwəbúlán məsh bí á mə də bwəma nə ndí má mə də námé bə ḡji isâ bí nə ḡkul wóós nə muud yí. Nji, Zembî ji abúḡlág; a cugé nə ḡkul bíd ná bi bwəmagí nə məbwəbúlán mə ntó bí ḡkul má. Ja bí mə bá də bwəma nə məbwəbúlán yí, a bá də lwó bí zhí shú ná bi jíśwúḡ kú búla.

Kúgá fəla isâ í məjamb nə isâ í Zembî

¹⁴ Gwé wé jí ná, yé bwááḡ mə búl cəel wá, fúndáḡá yələ ózembî ó áyadúḡ gúmé.

¹⁵ Mə ḡḡə lás nə bí nda mə lás nə buud bí nə fḡḡ wá. Biméfwó faasugá sá mə ḡḡé ci yí.

16 Ja sá mé ðu ða íðaw í Zembî yí, sá mé ðu ηgul bálá; sá mé ðu yə Zembî akíba shú bálá jəŋgə. Ngulálə sá mé ðu ηgul bálá jəŋgə yí í ðu bæ ná sá bēsh sá mé ðu ηwa kəw lú mánywa mâ mácií *Kříst nyə á wéeshuli shú dúsú má. Féyálə sá mé ðu féya bələd yí í ðu bæ ná sá bēsh sá mé ðu ηwa kəw lú mánywa mâ nyúul Kříst nyə a yána shú dúsú yí.

17 Sá bēsh sá mú mbwəɔɔdá nyúul ηgwūd nda bələd jí ηgwūd ná. Ntó jí ná sá tɛem bæ ηkí bulya, sá búsa nyúul ηgwūd nəcé sá mé ðu kəwəla nji bələd ηgwūd.

18 Fwogá dág mímbýágá mí *Izəyél. Buud bwə ðu ða ocúdu bwə ðu kə *mátúnuga dí wá bwə ðu fəla ísə nə *alatâr, ntó jí ná bwə ðu fəla ísə nə Zembî muud jí ámádí á alatâr yé.

19 Jí mé ηgə ka cɛel ci yí? Ye ná ocúdu búud bwə ðu yə ózembî ó áyadág mátúnuga dí wá búsa gúlágá sá? Nkí ntəg ná ozembî bəŋgú bí gúl sá?

20 Mbô! Mə ηgə ci ná ocúdu búud bwə ðu kənd mátúnuga dí wá, Zembî dí bwə dú yə bwo yé; í ðu bæ mátúnuga bwə ðu yə mójamb má. Mə acéélé ná binóŋ məjamb bi dág fəla ísə.

21 Bí cugé nə ηkul ηgul bálá mə Cwám̄ba, bí nyiŋgə ηgul bálá mójamb. Bí cugé nə ηkul ηwa kəw túwəli mə Cwám̄ba dí, bí nyiŋgə ηwa kəw túwəli mójamb dí.

22 Ye sá mé sɔ nə Cwám̄ba sáág wúú? Sá mé lal mən̄kul cɔ nyə?

23 Ból búud bwə ηgə ci ná: «Muud jí fəlí ná a sáág sá jēsh á cɛel yí.» Jí ntó. Nji, sá jēsh dí jí nə ηkul

10:16 11.24-25; Luk 22.17-20 **10:17** 12.27 **10:18** Ləv 7.11-21

10:19 8.4 **10:20** Mbá 32.17; Sôm 106.37; Mbá 9.20 **10:21** 2Kr 6.15-16 **10:22** Mbá 32.21 **10:23** Rom 14.1-15.6 **10:23** 6.12; 8.7-12

kwíind múúd. Haaw! «Muud ji fulí ná a sáág sá jêsh á céel yí.» Jí ntó. Nji, sá jêsh dí í dɛ lɛl gwoonɔŋ.

²⁴ Muud nyə ajáláyé nə sọ ná nyəméfwó wə bág nə mənywa; muud yêsh sọ́g ná bóól bwə bág nə mənywa.

²⁵ Dagâ sâ jêsh bwə kúshá mákîd ocú dú dí yí; dagâ gwo nə milâm ná salá, kú jî míshílí ná bí ɲgə bεemb.

²⁶ Dagâ, nəcə shí nyí shí mə Cwámba, nə ísâ byêsh bí cínɔŋ yí.

²⁷ Ntó ji ná, *hááden mə ká jɔw bí dína dí, bí mə ká kə, dagâ mbií ídâw wêsh bwə é yə bí yí; dagâ byo nə milâm ná salá, kú jî míshílí ná bí ɲgə bεemb.

²⁸ Nji, ɲkí ɲgwól múúd mə jaaw bí ná cúdú bwə ámə jáám b yé nyə ámə bə cúdú *mətúnuga, bí kú ná də. Bí kú də, nəcə muud mə jááw bí yé, bí á bá ntágulə nyə lâm.

²⁹ Ja mə cí ná lâm yí, mə acíyé lâm wún, mə cí jí mə múúd nyə ámə jaaw bí yé. Nəcə jí lâm mə ɲgwól múúd í é zə jum mə, mə njúl fulí yí?

³⁰ ɲkí mεε mə yə Zεmbî akíba mə ka də, bwə é ka kə ɲgə ji nə mə íkúdágúd nəcə jí, í njúl ná mεε shí yə Zεmbî akíba?

³¹ Ntó, tɔɔ bi mə dâ, tɔɔ bi mə ɲgul, tɔɔ bi mə sá jí, ságá sá jêsh nə yéesh ná bi mə yə Zεmbî gúmá.

³² Kúgá bεεg sá ná tɔɔ mwâ Oɲɛk, tɔɔ mwâ *Oyúden, tɔɔ muud ɲgwûd á *Dɔ lú óbúgula ó Zεmbî lánɲwóg búgád.

³³ Ságá nda mə; ísâ byêsh dí, mə cεel sá sâ múúd yêsh nyə e gwág nywa yí. Mə ádé sọ́ ná məméfwó

bég nə mənywa; mə də sɔ́ nə ncúlyá buud bwé bég nə mənywa, nə Zembî cágug bwo.

11

¹ Ngəgá nə yagula mə, námá nda mə ngó yagula Krîst ná.

Nda sá mə jálá nə ji mísəon ná

² Mə ngə faag bí nəcέ, bí ngə téduga mə ija byêsh, bí ngə ntág námá bε minjígúlá mə á kala bí myá.

³ Nji, mə jii ná bi mpúg sâ ngwûd ná: múdúm yêsh lúlúú yé wá *Krîst, múdá lúlúú yé wá mudûm, Krîst lúlúú yé wá Zembî.

⁴ Mudúm yêsh mə jágúlá nə Zembî ηkí ntág ná a cúndá mícúndá mí Zembî a njúl nə tûm lúúd yé, a wá lúlúú yé Krîst shwôn.

⁵ Mudá mə yídá jəgula nə Zembî ηkí ná a cúndá mícúndá mí Zembî shwé lúú yé, a wá lúlúú yé múdúm shwôn. Nəcέ, bálə shwé lúú wúsə námá nda a mə kɛnya shilú*.

⁶ Haaw. Múdá mə ká bə kú nə tûm lúúd íí, í jii ná a sémyág námá shilú. Nkí jí ka bə sâ shwôn ná mudá sémyág shilú ηkí ná a kɛnyag lúu, í jii ná a dág cɛɛlə tûm lúúd.

⁷ Mudúm nyε, nyə ajélayé nə bwáád tûm, nəcέ a ji yuug mə Zembî, a ngə lwó gúmá í mpíyá nə Zembî yí, mudá nyε ngə lwó jəng í mpíyá nə mudûm yí.

⁸ Nəcέ, mudúm nyə a shígé wú múdá dí, mudá nyə a wú múdúm dí.

11:1 4.16 **11:2** 2Te 2.15; 3.6 **11:3** 3.23; Mət 3.16; Ifz 5.23

* **11:5** Wəla mwəw Pwól nyə á cilə kálad éga yí, í á də bə sâ shwôn ná bwé dágúg mudá nə kɛnyá shilú. **11:7** Mət 1.26-27 **11:8** Mət 2.18-23; 1Tm 2.13

9 Zembî nyə a shígé té múdúm nəcé múdá, nyə á yida té mudá nəcé mudûm.

10 Gwó wə jísó ná, mudá má jəlá nə bə nə ndəm lúúd; ntó ji shú lwólə *wəéngəles ná a ji íjwûga i múdúmád.

11 Tεem bə ntó, dúgúlə cug sá ηgə cugə tâη buud ɔ Cwám̄ba yí, mudá cugé nə ηkul cugə kú nə mudûm, mudûm kú námá cugə kú nə mudá.

12 Í bá ntó nəcé ná, námá nda múdá ashúshwóógú nyə a wú múdúm dí ná, ntó námá wə múdúm má du byêl múdá dí yé, sâ jêsh í zhu wə Zembî.

13 Biméfwó faasugâ ná jíga: ye jí jə sâ ná mudá bəg shwə lúú ja á ηgə jəgula nə Zembî yí?

14 Jísə námá sâ shwôn nə mudûm bááguləg shilú nda mudá. Ngaá nə cug shé ηgə cugə ga gwáméfwó í ηgə jíguli bí ntó?

15 Í njúl sâ gúmá shú múdá nyε. Nəcé Zembî nyə á yə mudá shilú ηkí gwaa ná í dúg búdal nyə lúú.

16 Nji ηkí muud má cεel sá máshwán na, sé bəη sá cugé nə fúlú nyɔɔηg, mədɔ mə óbúgula kú námá bə nə nywo.

Nda sá má jəlá nə də dína mə Cwám̄ba ná

17 Mə afáágé bî wɔɔηg ləsú má zə lás nə bí gaád. Mə afáágé bî nəcé, sεεηgyálə bí mú du sεεηgya *Dɔ dán dí yí, í ányíngáyé ná bə shú sálə nə bi lálug, í mú ηgə teeg bí teeg teegúg.

18 Í tééd fwo bə ná, ja *Dɔ lú óbúgula dán í du sεεηgya yí, mə gwág ná mən̄kɔɔmú mə mú ηgə bə mpədúgá nyín. Mə ηgə *magulə lâη wɔɔηgú búbaalê.

19 Mə ké ntâg ci, í jii ná mən̄kɔɔmú mɔɔηg mə bəg,

bɔɔŋg búsá fwámé óbúgula mpédúgá nyɛn wá bwá mpúyúg.

²⁰ Ntó jí ná, ja bí mú ða seɛngya kɛl ŋgwûd yí, í ádé ná nyingə bə shú zələ də ídâw í Zembî.

²¹ Í mú ða bə ná, fwála lə dələ, muud mə læl shîn də byé ídæg nyə ámə zə nə ndí yí kú bwánd ná bólł bwá wósúg. Ja í bə ntó yí, í mú wós ná, ŋgwól njúl nə zha, ŋgwól nyɛ mə də ŋgul ná ndɛé çô fudud;

²² ye bí cugé nə minjów ná bí dúg də nə ŋgul wu? Nəcə jí bí búsə kú bish Dɔ lú óbúgula ó Zembî yí? Bí mə cɛɛl zə ða wá búúd bwá cugé nə məbii wá shwôn lúúd hí? Mə cíg ná jí? Mə fáágug bí? Mə afáágé bí na wáni sólłúgú.

²³ Nəcə, njígúla mə á lág nə Cwámba yí, wə wə mə á kala bí yí; nəə: Cwámba Yésus nyə a sá ná, búlú bwá á kusha nə nyə yí, nyə á ŋwa buléd

²⁴ ná ndɛé, a yə Zembî akíba, a mú fɛy buléd, a mú ci ná: «Nyúúl nyâm í mə kaanz shú dún dí nywə wə ga. Dugá sá sólłúgú ga, ða tédugá mə.»

²⁵ Némə mbií ŋgwúdá, ja bwə mə shîn də yí, a mú ŋwa bálá wáan, a mú ci ná: «Bálá ga jísə sɔ á gúgwáan í zə s̄y məcií mām dí yí. Ja jêsh bí mə bá ða ŋgul gwo yí, bí ɔ bá ða sá sólłúgú ga, ða tédugá mə.»

²⁶ Ntó mə ké ná ja jêsh bí mə bá ða də buléd ga nə ŋgul bálá wáan ga yí, bí ŋgə bwiing shwiy Cwámba nyə á yə yí, bí ða bá jaaw dwo ná ndɛé kə wós ja á bá nyingə zə yí.

²⁷ Sá jɔɔŋg wə jí ná, muud mə də buléd a ŋgul bálá mə Cwámba yé, ŋkí á də nə ŋgul mbií wúsə kú jəla yí,

11:22 Zhk 2.5-6 **11:23** 10.16; Mat 26.26-28 **11:25** sɔ: Zhe 31.31-34; Luk 22.20; 2Kr 3.6; Heb 8.6 *mácií*: MmN 24.6-8; Heb 9.12

11:26 Mat 26.29 **11:27** 11.20-22; Heb 10.29

á byaagulə nə nyúúl nə məcíí mə Cwám̄ba.

²⁸ Ntó, muud yêsh fáásug nyəméfwó ná ndeé, a ka də bələd, a ŋgul bálá wáan.

²⁹ Nəcə muud mə də bələd a ŋgul bálá ntó kú táduga ná jí məndəm mə nyúul mə Cwám̄ba yé, a ŋgə sá ná sémyé mílészú í bág bə ŋkí bul nyaan shú nyáméfwó.

³⁰ Sá jəŋg wə í sá ná, zhwog buud bwə mú mimbəl mpédúgá nyín, bóól nə ijâm, bóól ŋkí bulya bwə á má yə.

³¹ Sə mbəm də faas sáméfwó, sə kú nyiŋgə bwəma nə sémyé mílészú.

³² Nji, Cwám̄ba mə də sámb sə mílészú, a ság sə shú ná sə kú bá bwəma nə sémyé mílészú ányinyaanə búúd bwə abíshé Zembî wá bwə bá bwəma nə ndí yí.

³³ Ná ndeé bwaŋg, ja bí mə də seŋgya ná bi mə dá yí, dугá sá ná, bóól bwánd bóólúgá.

³⁴ Ŋkí ŋgwól múúd ŋgə gwág zha, a fwóg tééd də nyédí njów a ka tɛɛm zə, shú ná bí kú də seŋgya ná bi mə zə də kwaamb sémyé mílészú ányinyaanə bídí ícug dí.

Shú bíl ísâ byêsh íí, mə e bá zə kwambələ byo ja mə bá zə yí.

12

Isâ Zembî mə də yə bwán bé zhíí a shíshim dí yí

¹ Bwaŋg, shú ísâ Zembî mə də yə bwán bé zhíí a *shíshim dí yí, mə acéélé ná bi dúg bə kú mpu.

² Bì mæ mpú ná ja bí á bə kú fwo mpu fwámé Zembî yí, bwá á dæ julə kə nə bî bów-bôw zhíid, bí kə ngə bɛ ózembî ó áyadúg, mbéé ísâ bísə kú nə ŋkul mæ lás yí.

³ Nda jí ntó ná, má cɛel ná bî mpúg ŋkúmba sâ: muud Shíshim má Zembî ngé sá ná a lásúg yé cugé nə ŋkul lweem Yésus; muud Shíshim má Zembî í aŋgê nə sá ná a lásúg yé cugé námá nə ŋkul ci ná: «Yésus jí Cwámba».

⁴ Isâ Zembî mæ dæ yə bwán bé mpáam dí yí bísə mimbii mimbii, nji Shíshim ŋgwúd wé í dæ kaaw byo.

⁵ Bulya mímbii búúd bí nə ŋkul sêy nə isâ byəŋg yí; nji Cwámba ŋgwúd wé ngé jwú nə iséy byəŋg byêsh.

⁶ Misóólágú mí mímbii mímbii, nji buud bêsh bwé ngé sá myo wá, Zembî ŋgwúd wé ngé sâ ná bwé sáág myo.

⁷ Muud yêsh Nkɛŋkɛ Shíshim mæ yə ŋkúl ná a sáág sâ yé, a yə nyə ŋkul nyəŋgú shú ná í kwíindág bóól bêsh.

⁸ Ntó, Nkɛŋkɛ Shíshim mæ yə ŋgwól múúd ŋkul ná a lásúg lású fug, a yə ŋgwól ŋkul ná a mpúg sâ Zembî ngé jii ná buud bwé sáág yí; Shíshim ŋgwúd nə ŋgwúd wé ngé kaaw.

⁹ Shíshim ŋgwúd wəŋgâ mæ yə ŋgwól múúd búgá álal-ŋkul, a yə ŋgwól ŋkul mæ lwág mímbâl,

¹⁰ a yə ŋgwól ŋkul mæ sá *máshimbá, a yə ŋgwól ŋkul mæ cúndé micúndé mí Zembî, a yə ŋgwól ŋkul mæ mpú faas míshishim, a yə ŋgwól ŋkul mæ lás mákâl

12:2 8.4-6; Iza 44.9-20; Gal 4.8 **12:3** 1Yn 4.2-3; Rom 10.9 **12:4** 12.27-14.40; Rom 12.6-8; Ifz 4.4 **12:5** 12.28-30 **12:7** 14.26
12:10 14.5; Mis 2.4

mimbií mimbií, a yə ɲgwól ɲkul mə féég sâ í ðu ciy mákêl mɔɔŋg dí yí.

¹¹ Isâ íni byêsh íí, ɲi Shíshim ɲgwúd nə ɲgwúd wá mə ðu kaaw byo, a yə múúd yêsh jɔɔŋg á céél yə nyə yí.

Ikál í nyúul bí ɲkí bulya, nyúul ɲjúl ɲi ɲgwúd

¹² Mpugá ná nyúul mə múud nyí ɲgwúd, ikál ɲkí bulya. Ikál í nyúul tɛɛm bulya ntó, byêsh í sá ɲi nyúul ɲgwúd. Ntó námá wá jí nə *Kríst yé.

¹³ Shé bêsh, tɔɔ *Oyúðen tɔɔ Ogurêk, tɔɔ mɛlwaá tɔɔ ofalí, shé á duwan Shíshim ɲgwúd dí shú ná shé bóg ikál yá nyúul ɲgwúd. Zembî nyə á ɲgulal shé bêsh Shíshim ɲgwúd.

¹⁴ Ntó jí ná nyúul í cúgé ɲi kúl ɲgwúd, ikál í nyúul bí ɲkí bulya.

¹⁵ ɲkí kuú í sheé ná ci ná: «Nda mə cúgé mbwê ná, mə cúgé kál nyúul», ye kuú í é yɔw bálə kál nyúul?

¹⁶ ɲkí lwá í sheé ná ci ná: «Nda mə cúgé jús ná, mə cúgé kál nyúul», ye lwá í é yɔw bálə kál nyúul?

¹⁷ ɲkí nyúul nyêsh ncindî í sheé ná bə ɲi jús nə jús, í ka ðu gwág ntɔðɛɛ? ɲkí nyêsh ncindî í sheé ná bə ɲi lwê nə lwê, í ka ðu gwág mácuð ntɔðɛɛ?

¹⁸ Bi mə dúg íí? Zembî nyə á ɲgə tâl ikál í nyúul byêsh nyúulád nda nyə á cɛel ná.

¹⁹ Muud ncindî nyə á mbəm sheé bə ɲi kál nyúul ɲgwúd nə ɲgwúd, nyúul í á nywá ka bə ɲgow?

²⁰ Ntó, nyúul muud dí, ikál í nyúul bí ɲkí bulya, nyúul ɲjúl ɲi ɲgwúd.

21 Jús í cúgé nə ŋkul ci nə mbwê ná: «Mə aŋgê nə jii wo», lúú kú námá ci nə məkuú ná: «Mə aŋgê nə jii bî.»

22 Í yidá bə ná, ikúl í nyúúl í də nyîn nda bí nə iləm yí, byó wə í yidá bul kwíínd yí,

23 byəəŋg sá má də dúg ná í abulé jəla nə gúmá yí, byó wə sá má də bul ŋwa nə gúmá yí; byəəŋg bí ná í ajáláyé nə nyîn yí, byó wə sá má də bul mpu baagulə yí,

24 í njúl ná ikúl í nyúúl í də nyîn yí í ádé jii mbií mbagulá wəəŋg. Zembî nyə a sá nyúul muud mbií á ná nyə a wá gúmá ikúl í nyúúl í cúgé nə gúmá yííd.

25 Nyə a sá ntó shú ná mbéégí máŋkəəmá í kú bə nyúul muud dí, ikúl í nyúúl í yídag də bə, jíga baagulə jíga, jíga baagulə námá jíga mbií ŋgwúdá.

26 Gúl kúl nyúúl í ká jug, bíl jug námá; bwə ká gúmal gúl kúl nyúúl, bíl byēsh bə nə məshusəg.

27 Ntó, bi básə nyúul má Kríst. Muud yēsh jí bídí *Də dí yé ji kúl á nyúul nyəəŋg.

28 Né ndeé, Zembî nyə a təl buud Də lú obúgula dí ntága: cé áshúshwóógú, nyə a təl *buud ə lwámá; cé ábēé, a təl *búud ə mícúndá; cé áléel, a təl búud ə mínjígúlá. Né ndeé, a mú yə bóól ŋkul mə sá *məshimbá, a yə bóól ŋkul mə lwág mímbəl, bóól ŋkul mə kwíínd búúd, bóól ŋkul mə cwíny gúfúgá, bóólúgá ŋkul mə lás məkəl məshús.

29 Ye buud bēsh wə bí búud ə lwámá? Ye bēsh bí buud ə mícúndá? Ye bēsh bí oyíguli? Ye bēsh bwə də sá məshimbá?

³⁰ Ye Zembî nyə á yə bēsh ηkul í də lwag mímbâl yí? Ye bēsh bwə də lás mákəl məshús í? Bēsh bwə də féég mákəl myəəηgú?

³¹ Gwágúgá yéesh ná Nkèηkè Shíshim yág bí isâ í búl bə nə mfíí yí.

Mə zə nyiηgə lwó bí nyəəηg zhíí í ntə məzhíí mēsh yí.

13

Ceelí í ntə sâ jēsh

¹ Mə tɛɛm lás mákəl má búúú, lás mákəl má *wəéηgəles í, ηkí mə cugé nə ceelí, mpug ná mə jì nda kúnj í ηgə bwim yí, ηkí ntág yaəηg í ηgə lwaηgula yí.

² Mə tɛɛm námá cúndə mícúndá mí Zembî, tɛɛm mpu míndimba myēsh, tɛɛm bə nə mpúyá wēsh, mə tɛɛm námá bə nə búgə jēsh ncindî mbií á ná mə də yíl mímbánj ícéd í, ηkí mə cugé nə ceelí, mə cugé təə sâ.

³ Mə tɛɛm námá yána ísâ byâm byēsh, mə keenzh námá nyúúl nyâm ná bwə jéég jígal mə kudad í, ηkí mə cugé nə ceelí, sá jəəηgú kú kwíínd mə təə sâ.

⁴ Ceelí jí nə jíśw, ceelí jí nə osusa, í cúgə nə zhíj, í ádé bəgəwa, kú ηkēny nyúul,

⁵ í ádé sá ísâ í shwôn, í ádé sə ηjì mənywa mé, í ádé læl gwág zhwuηú, í ádé baagulə məbúgú*,

⁶ í ádé gwág nywa olfíηgí, ceelí í yida də gwág nywa óbábélé;

12:31 14.1 **13:1** 8.1; Rom 13.8-10 **13:1** 2Kr 12.3-4 **13:2** 12.8; Mat 7.22; 17.20 **13:3** Dan 3.19-20; Mat 19.21 **13:5** 10.33; Mik 10.12; Flp 2.4 * **13:5** Bóól bwə ci ná «í ádé lə məbəw».

7 Í ðu juu sâ jêsh, ðu búdal, í ðu bæ nà búgá nà sâ jêsh, í ðu bwánd sâ jêsh nà búgá, í jísow sâ jêsh.

8 Cɛɛlí í ádé shîn; ðúlə cúndə micúndə mí Zembî í bá bæ cwûd, lásúlə məkəl í bá shîn, mpúyá í bá bæ cwúðugâ.

9 Nəcə sə ɲgə mpu isâ ikâl, sə ɲgə cúndə micúndə mí Zembî ikâl.

10 Nji, ja isâ byêsh í bá bæ óncindî yí, byəɔɲg bí íkúl yí í bá bæ cwúðugâ.

11 Ja mə á bæ mwántombú yí, mə á ðu lás nda mwántombú, mə ðu téduga nda mwántombú, mə ðu bála nda mwántombú. Ja mə mú fwámé múúd ga, mə mə yow isâ í bwân ó ntombú.

12 Nəcə isâ í ɲgə nyîn sə nda isâ sə ɲgə dúg yêñ† dí yí, nda isâ ɲgúdə í mə búdal yí; nji, ja fwála ðəɔɲg í bá wós yí, sə mə dúg nə biî-bî-bii. Ja gaád mə ɲgə mpu isâ impál, ja jəɔɲgâ mə bá wámbúlə, námə nda Zembî mə wámbúlə mə ná.

13 Isâ í ábúlə shîn yí bísə ílól ja gaád, byó wá: búgá, nə ðúlə bwánd nə búgá, nə cɛɛlí; sá í ntə na ílól íni dí wə cɛɛlí.

14

Yéesh isâ bí nà ɲkul kwínd múúd yêsh yí

1 Shúshwóógú nà sâ jêsh íí, fwogá tééd sọ ná bi bág nà cɛɛlí. Gwágúgá yéesh isâ Zembî mə ðu yə bwán bé zhí a *shíshim dí yí, bul bæ nə ndéé cúndólə micúndə mí Zembî.

13:8 12.10; 14.1-5 13:12 Rom 8.24; 2Kr 5.7 **Zembî mə wámbúlə mə:** 8.3; Gal 4.9 † 13:12 **yêñ:** Iyên yâ fwála ðəɔɲg í ðu sîy nà ɲkwánz, ivugáli kú ðu nyîn ná ɲgəɲ nda iyên yâ mwəw məgaád. 13:13 Kol 1.4-5, 23; 1Te 1.2-3; Tit 2.2; Heb 10.22-24; 1Yn 4.16 14:1 13.8

² Næcé náəá, muud mæ lás mákêl mæshús yé, nyə alésháyé nə buud, a lésha nə Zembî, næcé kú nə təə muud nyə é gwág sâ á ngó ci yí. Nji, a ngə lás nə ηkul Nkɛ̀ηkɛ̀ Shíshim ngó yə nyə yí, ηgə ci mindím̄ba.

³ Nji muud mæ cúndá mícúndá mí Zembî yé ηgə lésha nə buud; a ηgə cúndə shú ná bwá lálug búgád, a cúndá ná a cwîny bwo, á cweel bwo milâm.

⁴ Muud mæ lás kâl íshús yé ηgə sá ná nyəméfwo lálug búgád, í njúl ná muud mæ cúndá mícúndá mí Zembî yé ηgə sá ná *Dɔ̀ dêsh í lálug búgád.

⁵ Mə jii ná bi bēsh bi lásúg mákêl mæshús; nji mə bul jii ná bi cúndág mícúndá mí Zembî. Næcé náəá, muud mæ cúndá myo yé mæ cɔ̀ múúd mæ lás mákêl mæshús yé; səsaaɛ̀ nji ná muud mæ lás mákêl mæəng yé mæ féég sâ nyə ámə ηgə ci yí, shú ná Dɔ̀ dêsh í lálug búgád.

⁶ Ntə bwaəng, ηkí mə sheé ná zə n̄η bídí zə lás nə bí nji mákêl mæshúsú, mə é kwínd bí cínəngú nə jí? Kú nə təə sâ! Səsaaɛ̀ nji ná mə bágúlə bí gúl sá Zembî nyə ámə lwó mə yí, ηkí ná mə yá bí wúl mpúyá, ηkí wúl cúndá mə Zembî ηkí ntəg njíígúlá.

⁷ Jí námə nda isâ í íbwaməgá-bwáməg, nda lúlwón á bulya məkêl ηkí bíñzhá; ηkí isâ byəəng í ηgə lás ná kpódó kpɔ̀ɔ̀ kpódó, buud bwá é ka mpu ná í ηgə cɛɛl sey jáyɛ səsə?

⁸ Nkí laag í lás buud nda yag sâ í ηgə ci yí, zə nyə é kwəməsa dɔ̀ɔ̀mb?

⁹ Mbií ηgwúd nə bî. Nkí bi mə lás mákêl mæshús lósú wán kú gwííng sá bí ηgə ci yí, buud bwá é ka wámɓələ ná jí bí ηgə lás yí? Í é bæ ná bí ηgə lwábəda ntó.

10 Mækəl mə lésú mí ηkí bul bulya shí gaád, nji kú nə təə ηgwúd dí ná buud bwé də lás kú gwág sá bwé ηgá ci yí.

11 Ntó ji ná ηkí mə ampúyé dúl kál lú lésú nda í ká ná, mə é bə múúd ηgá lás dwo yé njínə muud, nye bə námə mə njínə muud.

12 Ná ndeé, nda bí mə búl jii ísâ Zembî mə də yə bwán bé zhí a shíshim dí yí ná, bulugá sọ ná bi bág nə byəəηg í é sá ná Dọ í lálug búgád yí.

13 Gwá wá jí ná, muud mə də lás mækəl məshús yé jégulag nə Zembî ná a yág nyə ηkul ná a dúg féég sá á də ci yí.

14 Nəcə ná, ja mə jégula yí, mə ká jégula kəl lə shúsúd hí, shíshim wâm í ηgə jégula, nji lúu wâm í aηgê nə sá sâ.

15 Ká mə sáág jí? Mə é də jégula shíshim dí, mə é də námə jégula nə ikəη byâm; mə də sey ísusa ságusə Zembî shíshim dí, mə é də námə sey nə ikəη byâm.

16 Nəcə, ηkí wo yá Zembî məshwúmb shíshim dí, ye zhizhe mbúgula nyə é magulə wo ná: «Amén»? Mbô. Nyə ámaguləyé, nywáá nyə ampúyé sá wó ηgá ci yí.

17 Wo yá Zembî məshwúmb, jí ntó; nji sâ jəəηg í asáyé ná ηgwól múúd lálug búgád.

18 Mə ηgə yə Zembî akíba nəcə mə də lás mækəl məshús cọ bí bēsh.

19 Nji, tɛem bə ntó, ja mə jí Dọ lú óbúgulad yí, mə yidá bul cəel ná mə cíg iciyá ítəəon nə ikəη byâm jígúílíə búúd, ntə cílə iciyá məwúm mə otóóshin kəl lə shúsúd.

20 Bwaəηg, kúgá nyingə bə nə mitádúgá myá

milúu nda ikúkágó. Bógá ikúkágó shú sâ í dúgyá nə məbôw yí; nji shú mítédúgá myâ milúu di, bégá oŋkwanz ɔ búúd.

²¹ Jí cilyá kálaad məççɛ dí ná:

Mə bá kənd bóól búúd nə bwə kóg lás nə kúl búud jâm;

buud bəəŋg bwə bá ŋgə lás kəl lə shús.

Nji, mə tɛɛm bá sá ntó, kúl búúd jâm í abúlé gwág mə.

Cwámba mə ci ntó*.

²² Ntó ji nə lásúlə mákəl məshús í cúgé yuug shú óbúgula, wúsə shú óhááden†; micúndá, myâŋ mí yuug shú óbúgula‡, kú bə shú óhááden.

²³ Shé shéégá ci nə *Dɔ lú óbúgula dún dēsh mə sɛɛŋgya, bi bēsh ka ŋgə lás mákəl məshús. Nkí ozhizhe ɔ búúd§, nkí ohááden bwə wóós cínəŋg, ŋgaá bwə ci nə bi mú mimbəl myên?

²⁴ Í njúl nə nkí óbúgula bēsh bwə cúndá mícúndá mí Zembî, nkí *hááden, nkí zhizhe muud mə wóós cínəŋgú, muud wəəŋgú, nyə é mpu ná a mə byaagula nə Zembî, bēsh bwə ŋgə yə nyə məbɛ́.

²⁵ Í é sá námə ná isâ í dɛ bə nyâŋ shwoó lámúd yí í búgúlíg, a mú kúd mpwoombú mándəlúd yə Zembî gúmá, ci ná: «Búbálé, Zembî ji bídí sɛɛŋgyád.»

14:21 Iza 28.11-12; Mbá 28.49 * **14:21** Ciyá ni jí cilyá Iza 28.11-12. Na kúkúl ni di, Izayí ŋgə ci nə Izurəyél ná buud ɔ Asirí bwə bá zə káda bwo, bwə ŋgə lás kál lú asiriye dán Izurəyél kú gwág: sá jəəŋg í bá bə Zembî lwólə bwo ná a mə gwág bwo mpimbə. Í njúl nə ja Zembî mə dɛ nti búúd ɔ mícúndá zə lás nə bwo bwə ŋgə gwág yí, í dɛ bə Zembî ŋgələ jísəw bwo. † **14:22** Bwə mpúg ná Zembî mə bá yə bwo intúgálí. ‡ **14:22** Í mpúyúg ná Zembî ji kál bwə mə sɛɛŋgya yí. § **14:23** Mis 2.13 § **14:23** Buud bwə ŋgə gwágula nə báá bwə ampúyé sá wá. **14:25** Iza 45.14; Yuá 4.17-19

Zembî cugé Zembî oncúg-nculê

²⁶ Bwaanḡ, jí bí má jálá nə ka du sá yí? Ja bí má sééḡya yí, í dúḡ bæ ná, muud jí nə susa yé, sey; nyɔɔḡ jí nə sâ á jíḡgúlíg yé, jíḡguli; nyɔɔḡ jí nə sâ á bágúlág yé, bágula; nyɔɔḡ jí nə kál á lásúḡ yé, lás; nyɔɔḡ jí nə ḡkul fééḡ kál dɔɔḡ yé, fééḡ. Sá jêsh í síyúḡ mbií á ná gúfúḡá í lálug búḡád.

²⁷ Ḣkí buud bwé lás mákál məshús íí, í bág nji buud obá ḡkí ólól, kú ntɔ; bwé du lás ḡḡwúd ḡḡwúd. Í jii námá ná ḡḡwól múúd bág a ḡḡá fééḡ sâ bwé ḡḡá ci yí.

²⁸ Ḣkí muud mə fééḡ yé cugé, bwé jíḡ kúl-kúl Dɔ dî, muud du lás nji shú nyáméfwó nə shú má Zembî.

²⁹ Shú *búúd ɔ mícúndá, buud obá ḡkí ólól bwé lásúḡ, bóól ka bigas.

³⁰ Ḣkí ḡḡwól múúd jí seḡḡyád yé má ceel bágula gúl sâ í á du bæ kú fwo mpúy yí, nyɔɔḡ nyə ámə ḡḡá lás yé fwo tâl lásá.

³¹ Bi bêsh bí bí nə ḡkul ḡḡá cúndə ḡḡwúd ḡḡwúd shú ná buud bêsh bwé bág nə mpúyá, bwé ḡwa məcwûḡ.

³² *Muud mícúndá yêsh má du shimal ísâ í du wóós nyə *shíshim dí yí*.

³³ Nəcé, Zembî cugé Zembî oncúg-nculê, á yidá bæ Zembî á ná isâ í síyúḡ ná shee, námá nda jí módɔ má Zembî mêsh dí ná.

³⁴ Budá bwé dúḡ ji kúl-kúl mədɔ má óbúḡulad nəcé jíse bwo ci ná bwé lásúḡ cínḡḡ. Bwé jalá nə yida du sá máḡwág námá nda Cɛɛ má Zembî í ḡḡá ci ná.

14:26 8.1; 12.7-10; 14.4; Ifz 4.11-13 **14:29** Mis 17.11; 1Te 5.21

* **14:32** Ntó má ká ná: «Muud má lóg kéel wá Zembî yé má du mpu bwánd ná nyə e lás ja í é wóós nyə dé fwála yí». **14:33** 7.15 **14:34** 11.3; Ifz 5.22; 1Tm 2.12

³⁵ Nkí mudá má cœel jíg gúl sá, a kə jî ñgwúm yé njów nœcé í ajáláyé ná mudá lásúg gúfúgá óbúgɔlad.

³⁶ Ye nûñ bídí wó bwó á tééd bwiingúlə kéeł má Zembî yé? Nkí ntâg ná ye í á zə nji bídí?

³⁷ Nkí ñgwól múúd mə tádúgá ná a ji *muud micúndə má Zembî, ñkí a tádúgá ntâg ná Shíshim má yə nyə ñkul mə sá gúl sâ, muud wœɔng mə jəlá nə yag sâ má ñgə cilə bí yí ná jisə mpándí mə Cwám̄ba.

³⁸ Nkí muud mə bə kú mpu ntó, wo ná Zembî nyə ampúyé nyəñ múúd.

³⁹ Ná ndeé bwaang, gwágúgá yéesh ná bi cúndəg micúndə mí Zembî, nji bi kú ban ná muud kú lás mək̄əl məshús.

⁴⁰ Ságá sá jêsh nə məjilə, kú nə ncúg-nculê.

15

Kríst nyə a shí gwûm

¹ Bwaang, mə zə báásulə bí Jɔjɔ Kéeł mə á cúndə nûñ bídí yí, Jɔjɔ Kéeł bí á magulə bí mə nada nə ndî yí;

² Jɔjɔ Kéeł dœɔng dúsə, ñkí bi mə baagulə dwo nda mə á cúndə ná, í yə bí cug. Í ká bə kú bə ntó, mpu ná búgá jín mə yə íyíy-yíy.

³ Shúshwóógú, mə á fwo tééd kala bí ñjígúlá mə á lág yí. Ná *Kríst nyə á yə, nyə á zə cé *mísəm mísú nda Mícilyá mí ñgə ci ná;

⁴ nyə á dɔw, a mú gwûm jwôw áléel nda Mícilyá mí ñgə ci ná.

⁵ Nyə a lwó Séfas nyúúl, a lwó námé *ómpwíín

14:37 1Yn 4.6 **14:39** 14.1, 5 **14:40** 14.33 **15:1** Gal 1.11
15:2 Gal 2.1-2 **15:3** 11.23; Iza 53.5-12 **15:4** Zhn 1.17; Mat 12.40; Yuá 20.9; Mis 2.24-31 **15:5** Mat 28.16-17; Luk 24.34, 36; Yuá 20.19

wûm nə óbá.

⁶ Nə ndeé, nyə a lwó námé bóól bwááŋg ɔ íshé nyúúl, bwé njúl buud cɔ́ mítəd mitóon, bēsh bwé á dúg nyə ja ŋgwúd; bóól ncúlyá buud wá cínəŋg bwé ŋə ná cugə, bóólúgá bwé á má yə.

⁷ Nə ndeé, nyə a lwó Zhâk nyúúl, a lwó námé *búúd ɔ lwámá bēsh.

⁸ Zhúgúlá zhúgúlâ, a má shîn lwó báni bēsh nyúul, nyə á ka námé lwóya mádí, mə muud jí nda bwé á sheemb sheembúg yé.

⁹ Jí ná mə wé má búl bæ kú nə mfíí búúd ɔ lwámá bēsh dí. Í ajáláyé ná bwé jɔ́wúg mə ná *muud lwámá, nəcé mə á lwó *Dɔ́ lú óbúgala ó Zembî cúwúlí.

¹⁰ Nji, mə jí sá má jísá yí nəcé mpaam má Zembî. Mpaam nyəəŋgú í á shígé yə íyíy-yîy shú dáámud. Mə wé mə á yida bul wáduga, cɔ́ bóól búúd ɔ lwámá bēsh; kú ntâg bæ ná mə wé mə a wáduga, mpaam Zembî ŋé sá mə yí nywé wé í ŋé wáduga.

¹¹ Nə ndeé, tɔɔ mə, tɔɔ bwo, sé ŋə cúndə lân ŋgwúd ni, wé námé wé bí á *búgula yí.

Mimbimbə mí bá námé gwûm

¹² Nkí sé ŋə cúndə ná *Krîst nyə a gwûm, ntudelé bóól búúd wá bídí bwé ŋé ci né gúl sá í cúgé ná mímbimbə mí bá gwûm yí?

¹³ Nkí gúl sá í cúgé ná mímbimbə mí bá gwûm, Krîst nyə a shígé námé gwûm wé écí.

¹⁴ Nkí Krîst nyə a shígé gwûm, cúndə sé ŋé cúndə yí wí yíy-yîy cúndə, búgá jín yíy-yîy búgá.

15:7 Luk 24.50 15:8 9.1; Gal 1.15-16; Mis 9.3-6 15:9 1Tm 1.12-16 15:9 Ifz 3.8; Gal 1.13-14 15:10 2Kr 11.23 15:11 1.12; Gal 1.17-18; 2.6-9

15 Sá mú bæ ówúshined wâ mæshigâ ja sá má bwáágúlé ná Zembî nyə a gwûmæshi Krîst yí. Nəcə ñkí mimbimbə mí ádé gwûm, Zembî nyə a shígé gwûmæshi Krîst wó écí.

16 Nəcə, ñkí mimbimbə mí ádé gwûm, Krîst nyə a shígé námé gwûm wó écí.

17 Ñkí Krîst nyə a shígé gwûm, mpu ná búgá jín í yó íyíy-yíy, bi búşə ná *mísóm mínád.

18 Ntó ji námé ná bəəng bwə á ngə yə bwə njúl buud ə Krîst wá bwə má jimb.

19 Ñkí shwúlə sá ngə shwu mənyúúl nə Krîst yí wí nji shú cəg á wa shí mishwun ga, mpu ná sá wó má ka bul ñkúnkwonə nə buud bēsh.

20 Ká, jáá jí búbálé ná Krîst nyə a shí gwûm, a ji muud ashúshwóógú bwelélə gwûm, ntó má lwó ná bəəng bwə á má kə ígwád wá bwə bá gwûm.

21 Nəcə muud ngwûd wó nyə a sá ná buud bwə bwámagí nə shwiy; ntó muud ngwûd námé wó má sá ná buud bwə bāg gwûm.

22 Námé nda búúd bēsh bwə ngə bwəma nə shwiy nəcə Adam ná, bēsh bwə bá námé nyiŋgə *dúg cəg nəcə Krîst.

23 Nji, muud yēsh mə bá gwûm jé ja, Krîst nyə a tééd gwûm shúshwóógú, buud bé bwə bá ka gwûm ja á bá kwo zə yí.

24 Ná ndéé, mæshíné má shí ka bá bæ. Krîst mə bá shín céég ísá yâ məyídúgú* í ngə wá buud mánýámád yí, nə byəəng í ngə lwó buud mpêl yí, nə

15:15 Mis 1.22; 4.33; 5.30-32 15:17 15.3; Rom 4.25 15:18 1Te 4.13 15:20 6.14; Kol 1.18 15:21 15.45-49; Mət 3.17-19; Rom 5.12, 14, 18 15:22 2Kr 5.17 15:23 15.51-52; 1Te 4.16 15:24 Dan 2.44 * 15:24 Na jisə wəəngəles bwə ngə ciy Yûd 1.6 dí wá.

byəŋg í ngə ntə buud ŋkul yí, ná ndéé a mú nyiŋgə yə Zembî Sónghá icî.

25 Nəcə í jii ná a bāg jwú nə ndéé kə wóós ja Zembî mə bá culushi mízhízhíh myé myêsh, a nyaál myo nə məkuú yí.

26 Zhízhíh á bá kə shúgəla céég yí í bá bə shwiy.

27 Haaw. Jí cilyá Kálaad Zembî dí ná: «Zembî nyə a mə wá ísâ byêsh mányámá méd». Nji, ja cilyá ni í cí ná ísâ byêsh yí, í áŋgê nə cɛɛl ci ná Zembî nyəméfwó ji námə mányámád.

28 Ja ísâ byêsh í bá bə mányámá mə Zembî dí yí, nyə muud nyə á wá ísâ byêsh Mwân dí mányámád yé, Mwân mə bá námə nyíi mányámád, Zembî mú bə Mása á ísâ byêsh.

29 Nkí gúl sâ cúgé ná mimbimbə mí də gwûm, ká buud bwé də duwan shú búúd bwé á yə wá bwé bá sá ntədəɛ? Bwé də duwan shú búúd bwé á yə wá nəcé ji?

30 Nkí jí ná mimbimbə mí ábúɛ gwûm, sá bāŋ buud bí micúŋ nə mindəɛlúd wəla dēsh óga, sá ŋgə yə wāŋ cúŋ nəcé ji?

31 Bwaanŋ, mə ŋgə faam nə shwiy jwôw dēsh, búbélé námə nda bí ŋgə sá mə lúu nə sán ná. Lúu wí mə nə sán nəcé bí bələ búúd ɔ Cwám̄ba wúsú Kríst Yésus.

32 Mə a gwána nə ibiin Ifêz. Nkí gwáná jəŋg í á bə nji shú ísâ í dúgyá nə buud yí, máyé mánywa mäsé mə cínəŋg má? Nkí jí ná mimbimbə mí ádé gwûm íí, shé mú bɛ kaaná í ŋgə ci ná: «Shé dógâ, shé ŋgúlugâ,

nəcə shé é yə mán».

³³ Kúgá shiig mányúul, wúl kaaná wí ná: «Igwooŋg í abúbôw í ða yád jɔjɔ mácum mə múúd».

³⁴ Kúgá ná nyiŋgə ŋgə cugə nda mikás. Yəwugá sálə mísám. Bóól búúd wâ gúfágá jín bwə ampúyé Zembî. Mə lás ntáni shú ná bi gwágúg shwôn.

Buud bwə bá gwûm nə mənyúul məshús

³⁵ Ngwól múúd ji nə ŋkul jí ná: «Mimbimbə mí bá gwûm ntədɛl? Mí bá nyiŋgə zə nə nyáyé nyúul?»

³⁶ O, yé lad! Bumə wó bɛ yí í cúgé nə ŋkul kɔ́ í kú fwo fudə.

³⁷ Ja wó bɛ mpəg yí, ye wó bɛ gwo nə nyúul í bá kɔ́ nə ndí yí? Ngáá ná í ða bə zhizhe bumə *blé ŋkí gúl bumə shús?

³⁸ Nə ndɛé, Zembî mú yə gwo nyúul á céél yə gwo yí, a yə mpəg jêsh nyé nyúul.

³⁹ Mishwun myêsh mí cúgé mishwun mimpwûd. Jí ná, mishwun mi búúd mí nə myé, mishwun mí ócúdú nə myé, mishwun mí ínunú nə myé, mí mí óshû nə myé.

⁴⁰ Mənyúul mäsə námə, nə mənyúul mâ jɔŋ, nə mənyúul mâ shí. Mənyúul mâ jɔŋ wáŋ ŋkənwálə wí nə yé, mənyúul mâ shí wáŋ ŋkənwálə nə yé.

⁴¹ Jwôw í ða ŋkənwə yé mbií, ŋkwoond yé mbií, wəacén-céni wáŋ mbií. Nkámúsá wəacén-céni mpédúgá nyáŋ, jísə, ŋgwól yé ŋkənwálə í shwɔ́la nə ŋgwól yé.

⁴² Ntó námə wə jí nə gwûmálə mímbimbə yé. Mbimbə í ða dəw nə nyúul í ða bwo yí, í gwûm nə nyúul í cúgé nə ŋkul bwo yí.

43 Í d_u d_ow í kú bæ sâ gúmá, í gwûm í njúl sâ gúmá. Í d_ow í njúl n_e il_em, í gwûm í njúl n_e ñkul.

44 Í d_u d_ow n_e nyúúl á mishwun, í gwûm n_e nyúúl á *shíshim. Nda nyúúl á mishwun nyísá ná, nyúúl á shíshim nyísá nómá.

45 Sá j_oŋg w_é jí cilyá Kálaad Zembî dí yí. Jí cilyá n_é:

Adam ashúshwóógú ny_e á z_e bæ kuwó;

Adam ám_ezhúgúlâ mú z_e bæ shíshim í y_e búúd c_ug yí.

46 Nyúul á shíshim dí í á tééd z_e, í á bæ nyúul á mishwun; nyúul á shíshim ka shúg_ula z_e.

47 Muud ashúshwóógú ny_e á ñwiny mándalúd, m_eɣ_ow n_e m_endalú. Muud ábeê ny_e ny_e á zhu j_oŋ_ud.

48 Buud bw_é á m_eɣ_ow n_e m_endalú wá bí nómá nda Adam ny_e á m_eɣ_ow n_e m_endalú yé; buud bí búud _o j_oŋ wá bús_e nómá nda Adam ny_e á zhu j_oŋ dí yé.

49 Nómá nda s_é á b_eɣ_la ny_oŋg ny_e á m_eɣ_ow n_e m_endalú yé n_é, s_é m_é bá nómá b_eɣ_la ny_oŋg ny_e á zhu j_oŋ dí yé.

50 Bwa_aŋg, sâ má ñg_é c_i yí jí n_é, shé cúg_e n_e ñkul bá k_e n_e m_enyúul má ámishwun n_e m_ecií shé ñg_é c_ug_e n_e ndí mága k_e ñwa k_ow Faan má Zembî dí; t_o sâ í d_u bwo yí, í cúg_e n_e ñkul ñwa k_ow l_u sâ í ádé bwo yí[†].

51 M_e z_é féég bí ndimba: s_é ábúl_e k_e ígw_od s_é b_esh, nj_i s_é b_esh m_enyúul má bá yida c_end,

15:43 Flp 3.20-21 15:45 15.21-22 15:45 M_et 2.7; Yuá 6.63; 2Kr 3.6, 17 15:49 M_et 5.3 † 15:50 Ntó má ká n_e m_enyúul má ámishwun n_e m_ecií mága má cúg_e n_e ñkul bá nyí Faan má Zembî dí.

15:51 1Te 4.15

⁵² ja ηgwûd námá nda jús í d̩ káwula ná; í bá bə ja cwôη ámæzhúgúlá í bá lás yí. Nəcə cwôη wəəηg í bá lás, mimbimbə mí músə gwûm kú ná nə mənyúúl mäsə nə ηkul bwoo má; sə b̩ηj mikuwó, mənyúúl má mú cénd.

⁵³ Nəcə, í j̩i ná nyúúl nyí nə ηkul bwo yí í céndúg bə nyúúl í cúgə nə ηkul bwoo yí, nyúúl nyí nə ηkul yə yí í cénd bə nyúúl í cúgə nə ηkul yə yí.

⁵⁴ Ja nyúúl nyí nə ηkul bwoo yí í bá cénd bə nyúúl í cúgə nə ηkul bwoo yí, nyúúl nyí nə ηkul yə yí í cénd bə nyúúl í cúgə nə ηkul yə yí, ja jəəηg wə ciyá jí cilyá ga í bá bwəma yí, ná:

Sə má ntɔ, ntɔlə wúsú wəəηg í má minə shwiy.

⁵⁵ Eéé, yé shwiy! Wó ntɔlə wí ηgow?

Yé shwiy, shushwom‡ gwô jí ηgow?

⁵⁶ Shushwom í d̩ zə nə shwiy wə *sám, sám í ηwa ηkúl máççéd.

⁵⁷ Ká, akíba nə Zembî muud má sá ná sə ntɔg nə ηkul mə Cwámba wúsú Yésus-Krîst yé.

⁵⁸ Ná ndéé, yé bwááηg má búl cœel wá, yímúgá mənyúúl, b̩ kú shwágusa, ηgəgá nə kə nə sáal mə Cwámba n̩j̩ shwóg nə shwóg, b̩ ηgə mpu ná iséy b̩ ηgə sá tâη buud ɔ Cwámba yí í ábúlé yə íyíy-yîy.

16

Sεεηgúla ísâ shú búúd ó Zembî

15:52 cwôη: Mat 24.31; 1Te 4.16 **15:53** 2Kr 5.4 **15:54** Iza 25.8

15:55 Ozè 13.14 ‡ **15:55** Bwó á d̩ sá wúl mbií shushwom nə líí.

Bwó ká d̩ lúmə înteny ná í kyéyug. **15:56** Rom 4.15; 6.14 **15:57** Rom 7.24-25 **15:58** 16.13

1 Shú σεεηγύλῃ *mwaanê má bá kwíínd búud ó Zembî yé, dúgá námá sá nda má á jígúli mædɔ má Galátia ná bwé dúg sá ná.

2 Jwôw dêsh shwéndε má dú tééd yí, muud yêsh á bídí gwoong kándug gúl sâ koogá nyédí njów, bímbí dêsh á dúg ná a ji nê ηkul baagulé yí. Í ajíyé ná bi bwándúg ná mæ fwóg wóós, bí ka σεεηγ ísâ.

3 Ja má bá wóós yí, mæ bá kænd búud bí má bá féesh wá nê okálaad, bwé kə kænd mwaanê bí á yána wəəηgú Yurúsalem.

4 Nkí í bá nyîn ná má jəlá nê kə námá, sənón sá mú kə.

5 Mæ bá zə nûη bídí mæ má fwo lína Masedwân, mæ bá ciingya wu.

6 Mæ bá jee ji bídí fwámé fúfwálá, mæ jee námá shínal ηkwân jêsh, ná ndéé bi mú bá kwíínd mæ nê kálə kúl jêsh má bá kə yí.

7 Mæ ayídáyé cεel ná mæ bâg dúg bí mæ ηgə cɔ cɔg. Mæ ηgə yida táduga nê búgə ná mæ bá ji fwámé fwála bídí ηkí Cwám̄ba mæ bá yə mæ ηkul nyəəηg.

8 Nji, mæ bá ji Ifêz kə wóós jwôw lú Pantekôt,

9 nəcέ mpumbé í mú mpu bə mæ ná bagə cínəηg tεem bə nê mizhízhín mí ηkí bulya.

10 Timotê ká wóós nûη, sɔgá mæzhíí ná a bəg kú nê sâ í sá nyə ifwaas; mpugá ná a ηgə sêy ísέy í Cwám̄ba námé nda mæ.

11 Mə cεel ci cínəηg ná, muud kú mpyêny nyə. Bi ɔ bá kwíínd nyə ná a bâg nyiηgə zə mádí ná shεε. Mæ ηgə ntəg bwánd ná bənəη bóól ómínyəηú bwé bâg zə.

12 Mwááηg Apolos nye, mæ má bul cwíny nyə

16:1 Mis 11.29-30; 2Kr 8-9 16:5 Mis 15.21; 2Kr 1.15-16 16:6 Rom 15.24 16:7 4.19 16:8 Mis 19.8-10 16:10 Timotê: 4.17
16:12 Apolos: 1.12

né bânôn̄ bósól ómínyon̄ê bwé zég nûñ bídí, nji nyə afwóyé mpu magulə né a zé ja gaád. Nyə é bá ka zə ja nyə é bá bə nə fwála yí.

Məcwûñ nə məbədə má məzhúgúlá

¹³ Jigá ñkasê, yímúgá mənnyúúl búgéd, ságá isâ nda búdúm bwé dɛ sá ná, lələgá mən̄kul.

¹⁴ Ságá sósólúgú wún wêsh nə cɛlí.

¹⁵ Bwaan̄g, bi mə mpú ná Stefanas bânôn̄ njów búúd yé búsə buud ó áshúshwóógú bwelélə *búgula nûñ shí á Akayî, bwé á mé wá mənnyúúl kwííndúle búúd ó Zembî dí.

¹⁶ Ná ndɛé, mə ñgə yáág nə bí ná bi máguləg ijwûga í mbií búúd wəon̄gá nə bósól bêsh bânón̄ bwé ñgə sêy ñgə wáduga wá.

¹⁷ Mə jî nə məshusug nəcé Stefanas bá Fortunatus nə Akayikus bwé mə zə; zólə wán í mé sá ná bí kú ná bə mə nə fund,

¹⁸ bwé á mé zə sá ná lâm í sélug mə shí, milâm səl námé bî. Dugá ló mbií búúd ni.

¹⁹ Mədɔ məsə shí á Azî má mé ñgə bəda bî. Akilas bá Priska nə *Dɔ lá óbúgula dúsə bwədəí njów yí í ñgə bəda bí məbədə má buud ɔ Cwámba má, kwo bəda kwo bəda.

²⁰ Omínyon̄ê bán bêsh bwé ñgə bəda bî. Nğəgá nə kúlula məkúlula mé buud ó Zembî.

²¹ Mə Pwôl mé cílə məbədə mága nə mbwê wâm.

16:13 15.38; Sòm 31.24; Ifz 6.10 **16:14** 8.1; Yuá 13.34; Rom 13.8-10; 2Kr 6.6; Gal 6.10; Ifz 5.2 **16:15** Rom 16.5 **Stefanas:** 1.16

16:18 Flp 2.29; 1Te 5.12 **16:19** Rom 16.5 **Azî:** Mbú 1.4, 11 **Akilas bá Priska:** Mís 18.2 **16:20** Rom 16.16 **16:21** Gal 6.11; Kol 4.18; 2Te 3.17; Flm 19

²² Nkí muud mə b́ kú cɛel Cwám̄ba, ɲkwaal nə muud wɔɔŋg. Maranata*.

²³ Cwám̄ba Ýesus ḱ sá b́ b́sh mpaam.

²⁴ Ḿ cɛel b́ b́sh kwon̄ ḿ Ýesus-Kríst d́.

16:22 Gal 1.8-9; Mb́ 22.20 **Maranata:** Ýud 14; Mb́ 1.7 * **16:22**
Maranata: Ciyá ni í ḱ ń «Cwám̄ba, zaág». **16:24** 4.21; 2Kr 2.4;
11.11; 12.15; Flp 1.8; 2.17; 1Te 2.8; 3.12; 2Tm 3.10; Flm 9

Kálad Zembî : Sə, á Gúgwáan New Testament in Makaa

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makaa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makaa

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

d1606f4a-0ada-5be8-9b44-23b40e4b3495